895.915
ก 671 พ

รัชดาภิเษก
อนุสรณ์

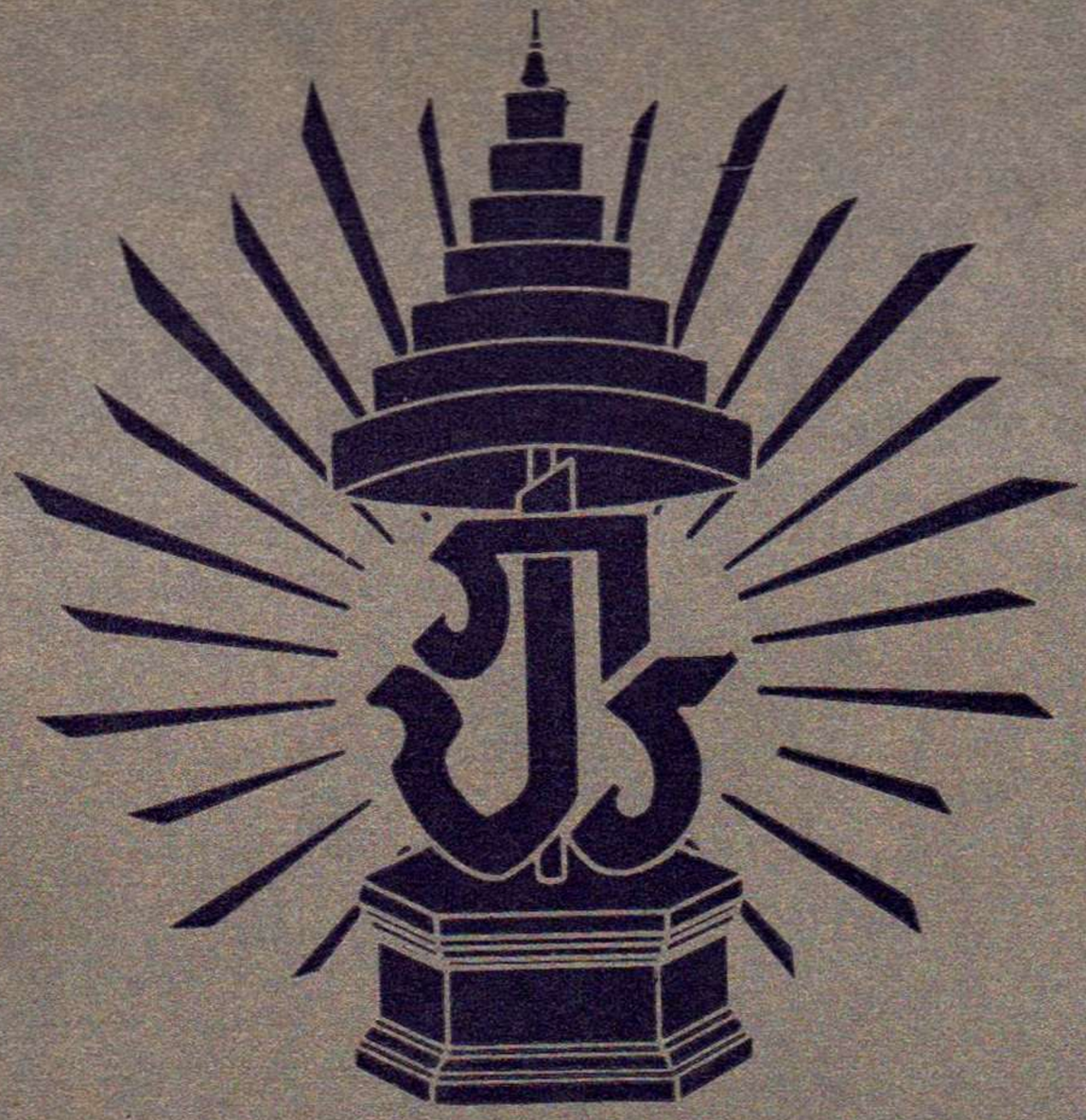

รัชดาภิเษก

อนุสรณ์

อาศิรพากยสรรเสริญ

ตนุมัชฌาฉันท์ ๑๒

ปวงข้าวรพุทธเจ้า น้อมเอามนเศียรกราน
นอบนบวรภูบาล กอบบุญญติเรกา
เอกองคบรมจัก– รินทร์อัครวงศา
คือจอมนวมินทร์รา– ชาขัตติยไทยเขต
ทรงยิ่งยสยรรยง สรวมจงนรเย็นเกศ
ทั่วผู้เพราะธทรงเมต– ตาทรงบริบาลครัน
หนึ่งปารมิอารักษ์ ฟูมฟักพระพสกสันต์
สรวมสิทธิ์ผิวะเธอมั่น หมายภารธุระใดสม
ดุจดั่งพระฤทัยหมาย สัปปายสุขารมย์
ทีฆายุสถิตชม ราษฎร์เย็นชยไชโย.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ ฯ

ข้าพระพุทธเจ้า นายเทวัญ หมัดมณีเลิศ ผู้ประพันธ์

ในนามของ พสกนิกรชาวไทยมุสลิม

หอสมุดแห่งชาติ
16 ส.ค. 2530
กรมศิลปากร

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

พระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

องค์อัครศาสนูปถัมภก

ในงานพิธีทางศาสนาอิสลาม

พระราชดำรัส

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินในงานเมาลิดส่วนกลาง ปี ฮ.ศ. ๑๓๘๔

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๗
ณ ลุมพินีสถาน

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมงานฉลองทางศาสนาอิสลามในวันนี้ และมีความปีติที่ได้มาพบกับท่านทั้งหลาย อีกวาระหนึ่ง

ท่านนบีมูฮาหมัด ผู้เป็นศาสดาแห่งศาสนาอิสลาม เป็นมหาบุรุษคนหนึ่ง ได้ทำคุณประโยชน์แก่โลก พระองค์ท่านสรรเสริญยกย่องความฉลาด ความไตร่ตรองรอบคอบ และความบริสุทธิ์ทั้งใจและกาย ว่าเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต ฉะนั้น ขอให้ท่านทุกคน จงพยายามปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน เพื่อจะได้ประสบความสุขความเจริญ

ขอให้งานที่จัดขึ้นนี้ เป็นผลดีสมตามปณิธานของท่านทั้งหลาย.

เลขห้อง น๘ม

เลขหมู่ 895.915
ก 671 พ

ทะเบียน น.ก๐๕. ๐๒๖๐ น๘ม.

พระราชดำรัสในโอกาสเสด็จพระราชดำเนิน
ในงานเมาลิดกลาง ฮ.ศ. ๑๓๘๕
วันจันทร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาพบกับท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่งในวันที่ระลึกสำคัญทางศาสนาอิสลามในวันนี้ ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านที่แสดงต่อข้าพเจ้าในโอกาสนี้

ท่านนบีมูฮัมมัด ผู้เป็นศาสดาแห่งศาสนาอิสลาม เป็นบุคคลสำคัญของโลกได้ทำคุณประโยชน์แก่มหาชนไว้เป็นอันมาก การที่ท่านทั้งหลายจัดงานวันฉลองวันสมภพของท่าน เพื่อเผยแพร่เกียรติประวัติและหลักธรรมของท่าน ทั้งเพื่อชักนำเยาวชนให้เกิดศรัทธาในความดี โดยมุ่งถึงประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศชาติเป็นใหญ่เช่นนี้ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งและเป็นการบำเพ็ญกรณียกิจทางศาสนาที่สำคัญส่วนหนึ่ง ข้าพเจ้าขออนุโมทนา

หวังว่างานที่จัดขึ้นนี้ จะสำเร็จผลดีสมตามความมุ่งหมายทุกอย่าง และขอให้มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระราชดำรัส
ในโอกาสเสด็จฯ ในงานเมาลิดกลาง ปี ฮ.ศ. ๑๓๘๖

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
วันเสาร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๐๙

ข้าพเจ้า มีความยินดี ที่ได้มาร่วมในงานเมาลิดกลาง อีกครั้งหนึ่ง และขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านทั้งหลาย ที่ได้แสดงต้อนรับข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชม ที่ได้เห็นท่านทั้งหลาย มีสมานฉันท์ พร้อมใจกันจัดงานการกุศล ส่งเสริมการประพฤติดีปฏิบัติชอบเช่นนี้ขึ้น เพื่อระลึกถึงเกียรติคุณของท่านนบีมูฮัมมัด การกระทำของท่านนี้ เป็นการยกย่องเชิดชูผู้ที่ควรยกย่องโดยแท้ นับเป็นการปฏิบัติชอบยิ่ง และเป็นคุณความดีของท่านทุกคน การประพฤติความดีด้วยใจบริสุทธิ์ ย่อมทำให้ได้รับความผาสุกและความเจริญ และเมื่อแต่ละคนตั้งอยู่ในความดี มีความสุขประเทศชาติโดยส่วนรวม ย่อมจะได้รับผลดีด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพร ให้งานบรรลุผลสมบูรณ์ตามเจตนาทุกประการ และขอทุก ๆ ท่าน ประสบความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในงานฉลอง ๑๔ ศตวรรษแห่ง อัล–กุรอาน

ณ สถานกีฬากิตติขจร พระนคร

วันเสาร์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๑

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดี ที่ได้มาร่วมในงานฉลอง ๑๔ ศตวรรษแห่ง อัล-กุรอาน ซึ่งท่านทั้งหลายพร้อมกันจัดขึ้นครั้งนี้

คัมภีร์กุรอาน มิใช่จะเป็นคัมภีร์ที่สำคัญในศาสนาอิสลามเท่านั้น แต่ยังเป็นวรรณกรรมสำคัญของโลกเล่มหนึ่ง ซึ่งมหาชนรู้จักยกย่องและได้แปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ อย่างแพร่หลายแล้วด้วย การที่ท่านทั้งหลายได้ดำเนินการแปลออกเผยแพร่เป็นภาษาไทยครั้งนี้ เป็นการสมควรชอบด้วยเหตุผลอย่างแท้จริง เพราะจะเป็นการช่วยให้อิสลามิกบริษัทในประเทศไทยที่ไม่รู้ภาษาอาหรับ ได้ศึกษาเล่าเรียนธรรมะในศาสนาได้สะดวกและแพร่หลาย ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษา ทำความเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างถูกต้องกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นที่ทราบกันอยู่ว่า คัมภีร์ อัล-กุรอาน มีอรรถรสลึกซึ้ง ยากที่จะแปลออกเป็นภาษาอื่นใดให้ตรงตามภาษาเดิมได้ เมื่อท่านมีศรัทธาและมีวิริยะอุตสาหะอันแรงกล้า แปลออกเป็นภาษาไทยโดยพยายามรักษาใจความแห่งคัมภีร์เดิมไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ และพิมพ์ขึ้นให้แพร่หลายเช่นนี้ จึงเป็นที่ควรอนุโมทนาสรรเสริญและร่วมมือสนับสนุนอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขออวยพรให้งานฉลอง ๑๔ ศตวรรษแห่ง อัลกุรอาน ดำเนินลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จประโยชน์ทุกประการตามความมุ่งหมาย และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุมพร้อมกันในงานนี้ มีความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

พระราชดำรัส

ในการพระราชทานพระคัมภีร์กุรอานและคำแปลเป็นภาษาไทย

แก่คณะกรรมการอิสลามจังหวัดนราธิวาส

ณ ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส

วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๓

ข้าพเจ้ายินดีมาก ที่มีโอกาสได้พบกับคณะกรรมการอิสลามและบรรดาอิสลามิกชน ในการมาเยี่ยมจังหวัดนราธิวาสคราวนี้ ข้าพเจ้านึกอยู่เสมอว่า การที่ท่านทั้งหลายได้เป็นกำลังสร้างฐานะและความเจริญและความสงบในจังหวัดภาคใต้มาด้วยความตั้งใจและความสุจริต ตลอดหลายชั่วอายุคนสืบมานั้น เป็นเพราะท่านถือมั่นและปฏิบัติตามแบบแผนอันดีงาม ตามคำสั่งสอนในศาสนาอิสลาม ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะส่งเสริมการศึกษาทางศาสนา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ส่งเสริมการศึกษาพระคัมภีร์กุรอานให้แพร่หลายทั่วถึงยิ่งขึ้น การศึกษาพระคัมภีร์ในทุกวันนี้ยังกระทำไม่ได้สะดวกเต็มที่นัก เพราะผู้ศึกษาจะต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับให้แตกฉานเป็นเบื้องต้นก่อน ซึ่งลำบากและกินเวลามาก ทำให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนภาษาอาหรับ เสียประโยชน์ที่ควรจะได้ไป แต่ถ้าหากมีพระคัมภีร์ที่แปลเป็นภาษาของเราด้วย ก็จะทำให้ทุกคนมีโอกาสศึกษาได้โดยสะดวก ข้าพเจ้าจึงมอบเรื่องให้จุฬาราชมนตรี จัดแปลพระคัมภีร์กุรอานออกเป็นภาษาไทย จุฬาราชมนตรีก็รับจัดการให้ด้วยความยินดี ทั้งที่ทราบอยู่ว่าเป็นการยากยิ่งที่จะแปลถอดออกให้ได้เนื้อความและอรรถรสสมบูรณ์และตรงตามพระคัมภีร์เดิม บัดนี้ การจัดทำสำเร็จไปได้ส่วนหนึ่งพอที่จะนำออกเผยแพร่ได้ ข้าพเจ้าจึงนำมามอบให้แก่ท่าน ขอให้ท่านได้รับพระคัมภีร์กุรอานพร้อมทั้งคำแปลภาษาไทยไว้เพื่อศึกษา และเพื่อให้เป็นนิมิตหมายแห่งความเจริญแพร่หลายของการศึกษาหลักธรรมในศาสนาอิสลามในประเทศของเราในกาลสืบไป

ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพเลื่อมใส กับทั้งความตั้งใจอันสุจริตของท่าน บันดาลให้ความปรารถนาทั้งนี้บรรลุจุดประสงค์จงทุกประการ.

นับเนื่องมาจนวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ อันเป็นอภิลักขิต-มหามงคลกาล ซึ่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นวมินทราชจักรีวงศ์ ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติโดยบริบูรณ์ถึง ๒๕ ปี รัฐบาลประกอบด้วยข้าราชการทุกฝ่ายตลอดทั้งและประชาชนทั้งปวงทั่วราชอาณาจักรไทย จึงได้ร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองเป็นสิริมงคลและเป็นมิ่งขวัญแก่ประเทศชาตินี้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อรำลึกถึงในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะบำเพ็ญแต่คุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ ประชาราษฎร์ทั้งปวงของพระองค์

งานพิธีในวันนี้เรียกโดยชื่อว่างานพิธีรัชดาภิเษก ซึ่งคณะรัฐบาลเป็นฝ่ายจัดขึ้นถวาย และยังมีอีกไม่น้อยแห่งในวันงานพิธีนี้ที่บรรดาเหล่านั้นต่างตั้งจิตพรักพร้อมกันทำกิจอันเป็นอนุสรณ์ของตนขึ้นถวายด้วยเหมือนกัน ศาสนิกชนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายพุทธอิสลาม และอื่นใดจัดว่าเป็นพสกนิกรของพระองค์ที่มีใจจงรักภักดีต่อพระองค์ทั้งนั้น และที่เป็นเอนกอนันต์อีกฐานะหนึ่งก็คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกของศาสนาอิสลาม ได้ทรงบำเพ็ญคุณประโยชน์อันใหญ่หลวง และทรงอำนวยความผาสุกแก่ปวงชนชาวไทยมุสลิมเสมอมาเป็นเอนกประการ สำนักจุฬาราชมนตรีจึงได้จัดการประกวดเรียงความประเภทร้อยแก้ว เนื่องในงานพิธีรัชดาภิเษกครั้งนี้โดยกำหนดกระทู้เรื่องว่า “พระราชจริยานุวัตรอันเกี่ยวกับการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลามในรอบ ๒๕ ปี” และจัดประกวดภาพถ่ายในหัวข้อเดียวกัน เป็นการเฉลิมพระเกียรติในส่วนศาสนาอิสลาม

เพื่อให้กิจอันสำคัญนี้ติดตรึงและเป็นอนุสติอยู่นิรันดร สำนักจุฬาราชมนตรีจึงได้จัดพิมพ์หนังสือขึ้นเล่มหนึ่งให้ชื่อว่า “รัชดาภิเษกอนุสรณ์” เพื่อรวบรวมภาพและพระราชจริยานุวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันควรจดจำยิ่งไว้ ปวงชนชาวไทยมุสลิมนั้นมีมาก แม้แต่ละคนทั้งที่อยู่ในพระนครหลวงและภูมิภาคอื่นจะมีน้ำใจจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ องค์อัครศาสนูปถัมภกฝ่ายอิสลามเปี่ยมล้นสักเพียงไรก็ตามเถิด ผู้ที่จะทราบพระราชจริยานุวัตรของพระองค์โดยละเอียดทุกคนนั้นย่อมเป็นการพ้นวิสัย ฉะนั้นหนังสือนี้จึงเรียกได้ว่าเป็นกิจอันมีสารัตถประโยชน์

เนื่องในโอกาสพิธีรัชดาภิเษก อันเป็นอภิลักขิตสมัยมงคลกาล ที่ได้เสด็จเถลิงถวัลยสิริราชสมบัติสืบมาโดยบริบูรณ์ถึง ๒๕ ปี สำนักจุฬาราชมนตรีในนามของพสกนิกรชาวไทยมุสลิมทั้งปวงขอน้อมถวายรำลึกและถวายพระพรชัยมงคล ขอต่อองค์พระผู้อภิบาลแห่งสกลจักรวาลองค์ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งได้โปรดคุ้มรักษาซึ่งองค์พระประมุขแห่งชาติไทย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์ ตลอดทั้งพระประยูรวงศานุวงศ์ และขอพระองค์ได้โปรดให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บรมขัตติยราชพระองค์นี้เนาสถิตย์เป็นมิ่งขวัญคู่บ้านคู่เมือง เพื่อจักได้ทรงอำนวยพระบารมีอันบำเพ็ญแล้วและต่อไปแก่ปวงชนชาวไทยทั้งชาติ และได้โปรดให้พระบารมีนั้นปกแผ่ขจรขจายและลือชาไปโดยทั่วทั้งในและนอกพระราชอาณาจักร และขอให้พระองค์ทรงพระเกษมสำราญ ธำรงสถิตย์ในสิริราชสมบัตินานสืบไป เพื่อยังความร่มเย็นเป็นศรีแก่ปวงประชาชนทั้งชาติชั่วนิจกาล

ต่อมสุลา สงฆ์พานสุข

(นายต่วน สุวรรณศาสน์)
จุฬาราชมนตรี.

บทความเรื่อง

พระราชจริยานุวัตรอันเกี่ยวกับการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลามในรอบ ๒๕ ปี

โดย

“พสกนิกรมุสลิม”

“เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม”

พระบรมราชโองการพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย
ในศุภวาระดิถีเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙

นับตั้งแต่กรุงทวาราวดีศรีอยุธยาโบราณ กรุงธนบุรีสืบมาจนถึงยุคกรุงรัตน—โกสินทร์ ชาติไทยได้มีพระบรมราชบรรพบุรุษนับเรียงลำดับพระเจ้าแผ่นดินถึงสี่สิบสองพระองค์แล้ว พระมหากษัตริย์ที่ได้ดำรงสิริราชสมบัติยั่งยืนมาจนครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์นั้นมีเพียงสิบพระองค์ กาลราชสมบัติที่พระมหากษัตริย์ครองราชย์อย่างยืนนานเช่นนี้ นับเป็นอภิลักขิตสมัยซึ่งอารยประเทศทั้งปวงถือว่าเป็นมงคลกาลยิ่ง

พิธีรัชดาภิเษกครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทยนั้น เริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ห้าแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นั่นคือในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระเกียรติคุณ และบำเพ็ญประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติ พระราชพิธีรัชดาภิเษกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นเป็นพระราชพิธีอันยิ่งใหญ่พิธีหนึ่งในรอบศตวรรษแห่งรัชกาลของพระองค์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติในวันที่ ๑ ตุลาคม บีที่ ๘๗ แห่งรัตนโกสินทร์ศก ดังนั้นในวาระครบรอบยี่สิบห้าปีแห่งการครองราชย์ของพระองค์จึงตรงกันกับวันอาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศกที่ ๑๑๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงกำหนดให้จัดการพระราชพิธีสองครั้ง ครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายนจนถึงวันที่ ๒ ตุลาคมของบีนั้น และครั้งที่สองเป็นพระราชพิธีรัชดาภิเษกเนื่องในวันครบรอบยี่สิบห้าปีนับแต่วันบรมราชาภิเษก ซึ่งตรงกับวันอังคารที่ ๕ ธันวาคมของบีเดียวกัน

ตามพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ หน้า ๓๐๙—๓๑๑ มีข้อความที่เข้าใจว่าพระราชพิธีรัชดาภิเษกครั้งแรกที่กำหนดจะจัดใน

เดือนตุลาคมปีนั้น อาจจะเลื่อนมาทำตามกำหนดการในเดือนธันวาคม เพราะปรากฏหลักฐานจากเอกสารที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติว่า ในกำหนดพระราชพิธีรัชดาภิเษกครั้งแรกนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปรารภว่าจะเสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม ณ พระราชวังบางปะอิน เพื่อสำราญแก่พระราชอิริยาบถ ด้วยได้ทรงราชการในเวลาคับขันเกี่ยวกับเหตการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ จนผ่านพ้นมาด้วยดีนั้นต้องทรงพระราชดำริวิจารณ์ แลทรงพระทรมานพระกำลังต่อพระราชกิจเป็นการหนัก ดังมีข้อความปรากฏในราชกิจจานุเบกษาว่า

"พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า ตั้งแต่ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ นับแต่วันบรมราชาภิเษก วันพุธ เดือนสิบสอง แรมสิบสองค่ำ ปีมะโรง สัมฤทธิศก มาจนถึงวันที่ ๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ ตรงกับจันทรคติกาล เป็นวันอังคารเดือนสิบสอง แรมสิบสองค่ำ ตรงกันนับปีโดยจันทรมาศได้ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ในวันนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้เจ้าพนักงาน จัดการพระราชพิธีรัชดาภิเษก เพื่อเป็นพระราชสิริสวัสดิพิพัฒมงคล แลเป็นพระเกียรติยศสืบไป" (จากเรื่องพระราชพิธีรัชดาภิเษกพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ นิตยสารศิลปากร ปีที่ ๑๔ เล่มที่ ๔—๕)

นับเป็นที่น่าอัศจรรย์อย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงพระราชพิธีรัชดาภิเษกครั้งนี้ วันพระราชพิธีรัชดาภิเษกที่มีในวันที่ ๕ ธันวาคม ปีที่ ๑๑๒ แห่งรัตนโกสินทร์ศกนั้น ปีนั้นตรงกันกับปีที่ ๒๔๓๖ แห่งพระพุทธศักราช และหลังจากนั้นสามสิบสี่ปีบริบูรณ์คือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ วันนี้เองที่เป็นวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน

และยิ่งกว่านั้น นับตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงสมัยที่ชาติไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ก็ยังไม่มีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ครองราชย์นานถึงยี่สิบห้าปีจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ คือสมัยปัจจุบันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ นับถึงวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ นี้ก็จะเป็นมหามงคลดิถีที่พระองค์ได้เสด็จดำรงสิริราชสมบัติยั่งยืนนานถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

พิธีรัชดาภิเษกครั้งนี้ จึงเป็นพิธีรัชดาภิเษกครั้งที่สองในประวัติศาสตร์ไทย เช่นเดียวกันกับความรู้สึกของชาวไทยทั้งชาติ ที่มีความบีติโสมนัสต่อพิธีรัชดาภิเษกครั้งนี้ ชาวไทยมุสลิมมีความรู้สึกว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตราธิราชที่ทรงพระปรีชาสามารถและอุดมด้วยพระบุญญาบารมีอย่างยอดเยี่ยมยากที่จะมีผู้ใดเสมอเหมือน พระปรีชาสามารถและพระบุญญาบารมี อีกทั้งน้ำพระทัยที่องค์พระประมุขของชาติที่มีต่อพสกนิกรไทยมุสลิมของพระองค์นั้น ยากที่จะบรรยายให้ครบถ้วนในที่นี้ได้

เพียงวันแรกที่พระองค์ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ได้ทรงมีพระบรมราชโองการพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยว่า "เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม" อันพสกนิกรไทยมุสลิมของพระองค์นั้นมีอยู่สามล้านคน ได้ฟังพระบรมราชโองการครั้งนี้ก็มีความรู้สึกอันเต็มตื้น และตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่พระองค์ได้ครองราชย์นั้น พสกนิกรชาวไทยมุสลิมประจักษ์ในใจว่าพระราชดำรัสนี้เป็นจริงทุกประการ พระองค์ได้ยังความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรทั่วหน้าโดยสม่ำเสมอ ทรงตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรมโดยครบถ้วน มีน้ำพระทัยที่เปี่ยมล้นไปด้วยพระเมตตาปรานีและห่วงใยทุกข์สุขของพสกนิกรแห่งพระองค์อย่างใกล้ชิด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้นมีมาตราหนึ่งที่ระบุไว้ว่า "พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงดำรงตำแหน่งเอกอัครศาสนูปถัมภก" พสกนิกรมุสลิมมีความมั่นใจอยู่ข้อหนึ่งว่า แม้รัฐธรรมนูญจะไม่ได้ระบุไว้เช่นนี้ พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันก็จะต้องทรงวางพระองค์เป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภกแก่ศาสนาอิสลามอย่างดียิ่ง เพราะไม่ว่าในยุคใดสมัยใดของประวัติศาสตร์ชาติไทย ไม่เคยมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเลยที่จะทอดทิ้งพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ ยิ่งในรัชสมัยของกษัตริย์องค์ปัจจุบันด้วยแล้วจะยิ่งเห็นเด่นชัดว่า ไม่เคยมีพระมหากษัตริย์รัชกาลใดในประวัติศาสตร์ที่จะทรงให้ความอุปถัมภ์แก่ศาสนาอิสลาม และเสด็จเยี่ยมเยียนดูแลความเป็นอยู่ของพสกนิกรมุสลิมมากเท่าพระองค์เลย พสกนิกรมุสลิมมีความประทับใจอย่างยิ่งว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ทรงดำรงฐานะเพียงองค์พระประมุขของชาติดังเช่นพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยจะพึงมีเท่านั้น หากแต่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ พระเมตตาธิคุณ พร้อมที่จะทรงเป็นมิ่งขวัญแก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์เช่นเดียวกันกับที่พระองค์ทรงเป็นมิ่งขวัญของ

พี่น้องชาวไทยร่วมชาติ พระองค์ทรงอยู่กับพสกนิกรของพระองค์ทุกคนโดยไม่มีวันที่จะทรงทอดทิ้ง

ในรัชสมัยของพระองค์เมื่อสามปีที่ผ่านมานี้ จักรภพอิสลามซึ่งประกอบด้วยชาติต่าง ๆ นานาชาติ และอิสลามมิกชนเกือบพันล้านคนทั่วโลก ต้องรู้สึกตะลึงงันต่อพระราชกรณียกิจของพระองค์พระราชกรณียกิจหนึ่ง นั่นคือในรัชกาลของพระองค์นั้นมีอยู่ปีหนึ่งที่ตรงกันกับวาระดิถีอันยิ่งใหญ่ของศาสนาอิสลามในรอบศตวรรษ นั่นคือในศุภวาระดิถีที่พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานอันเป็นธรรมนูญสูงสุดของอิสลาม ได้มีวาระครบรอบสิบสี่ศตวรรษ หรือหนึ่งพันสี่ร้อยปีบริบูรณ์ ปีนั้นพสกนิกรมุสลิมในเมืองไทยได้จัดงานเฉลิมฉลองขึ้นงานหนึ่ง เรียกว่างานเฉลิมฉลองสิบสี่ศตวรรษแห่งพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน งานนั้นได้จัดขึ้นในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๑ ที่สถานกีฬากิตติขจร หัวหมาก มีพสกนิกรชาวไทยมุสลิมและชาวต่างประเทศร่วมงานครั้งนี้นับจำนวนแสนคน

เนื่องจากงานครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวาระดังกล่าว คณะกรรมการจัดงานจึงได้จัดให้เยาวชนจากทุกภูมิภาคของประเทศ จำนวนหนึ่งพันสี่ร้อยคน ตรงกันกับจำนวนปีของอัลกุรอาน เข้าร่วมทำพิธีเฉลิมฉลองการศึกษาพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานโดยที่แต่ละคนนั้นสามารถอ่านพระคัมภีร์นั้นได้จนจบแล้วทั้งเล่ม พิธีนี้เรียกกันในภาษาอาหรับว่า “ตัมมะห์อัลกุรอาน” อันเป็นพิธีที่ทรงเกียรติยิ่ง เยาวชนพันกว่าคนกับพสกนิกรชาวไทยมุสลิมนับแสนที่ร่วมในงานนั้น ยังไม่ลืมเหตุการณ์ในวันนั้นมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

เหนือความรู้สึกที่เรายากจะลืมในด้านความเกรียงไกรของงานอันเราจะไม่ได้พบอีกแล้วในชั่วชีวิตนี้ ความรู้สึกนั้นก็คือในงานนี้เองที่องค์พระประมุขของชาติได้เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นประธานในพิธี พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สายตาของพสกนิกรมุสลิมนับจำนวนแสนคู่จ้องจับที่ภาพของทั้งสองพระองค์ด้วยความรู้สึกอันนอบน้อมและสุดที่จะซึ้งตรึงใจ ทั้งสองพระองค์ได้ประทับในพิธีเป็นมิ่งขวัญแก่เรา ดังหนึ่งดวงตะวันและดวงเดือนที่ให้ทั้งแสงและความอบอุ่นใจแก่ปวงดาว ความรู้สึกดังกล่าวนี้เป็นความรู้สึกที่คงจะไม่มีพสกนิกรมุสลิมคนใดปฏิเสธ

เราเหลือแต่ภาพแห่งความหลังไว้ที่จะมอบให้แก่ลูกหลาน ภาพแรกคือภาพทั้งสองพระองค์ที่ทรงประทับอยู่ท่ามกลางพสกนิกรไทยมุสลิม หากภาพดังกล่าวนี้จะมีเสียงเช่นที่มีในงานนั้นได้ เราคงจะได้ยินเสียงอันก้องสะท้อนของเยาวชนพันกว่าคนที่กำลังอ่าน

พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานต่อหน้าพระที่นั่ง เราจะได้ยินเสียงของพสกนิกรมุสลิมนับแสน กล่าวสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระผู้อภิบาลของเขาและพระศาสดา วาระนั้นเองที่ทั้งสองพระองค์ได้ทรงประทับยืนขึ้นท่ามกลางข้าราชบริพาร ทูตานุทูตต่างประเทศ และพสกนิกรชาวไทยมุสลิมของพระองค์ และเมื่อพิธีนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว เราก็ได้แลเห็นท่านจุฬาราชมนตรีเข้าเฝ้า ณ หน้าพระที่นั่ง ท่านจุฬาราชมนตรีได้ทูนเกล้าฯ ถวายพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยเล่มแรกแด่องค์พระประมุขของชาติ เพื่อพระราชทานแก่สถาบันต่าง ๆ ทั่วพระราชอาณาจักร ๑๔๐๐ สถาบัน พระพักตร์ของทั้งสองพระองค์ ซึ่งทรงเป็นมิ่งขวัญของชาติไทย เอิบอิ่มดังโสมนัส และทรงรับการทูนเกล้าฯ ครั้งนั้นท่ามกลางพสกนิกรมุสลิมนับแสนของพระองค์

และหลังจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท พระบรมราโชวาทของพระองค์ในครั้งนั้นมีดังนี้

“ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานฉลองสิบสี่ศตวรรษแห่งอัลกุรอาน ซึ่งท่านทั้งหลายพร้อมกันจัดขึ้นครั้งนี้

คัมภีร์กุรอานมิใช่จะเป็นคัมภีร์ที่สำคัญในศาสนาอิสลามเท่านั้น แต่ยังเป็นวรรณกรรมสำคัญของโลกเล่มหนึ่ง ซึ่งมหาชนรู้จักยกย่องและได้แปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ อย่างแพร่หลายแล้วด้วย การที่ท่านทั้งหลายได้ดำเนินการแปลออกเผยแพร่เป็นภาษาไทยครั้งนี้ เป็นการสมควรชอบด้วยเหตุผลอย่างแท้จริง เพราะจะเป็นการช่วยให้อิสลามิกบริษัทในประเทศไทยที่ไม่รู้ภาษาอาหรับ ได้ศึกษาเล่าเรียนธรรมะในศาสนาได้สะดวกและแพร่หลาย ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษา ทำความเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างถูกต้องกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นที่ทราบกันอยู่ว่าคัมภีร์อัลกุรอานมีอรรถรสลึกซึ้ง ยากที่จะแปลออกเป็นภาษาอื่นใดให้ตรงตามภาษาเดิมได้ เมื่อท่านมีศรัทธาและมีวิริยะอุตสาหะอันแรงกล้า แปลออกเป็นภาษาไทยโดยพยายามรักษาใจความแห่งคัมภีร์เดิมไว้ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ และพิมพ์ขึ้นให้แพร่หลายเช่นนี้ จึงเป็นที่ควรอนุโมทนาสรรเสริญและร่วมมือสนับสนุนอย่างยิ่ง”

สุดท้ายแห่งพระราชดำรัสครั้งนี้ของพระองค์ พระองค์ได้ทรงพระราชทานคำอวยพรแก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์ว่า “ข้าพเจ้าขออวยพรให้งานฉลองสิบสี่ศตวรรษ

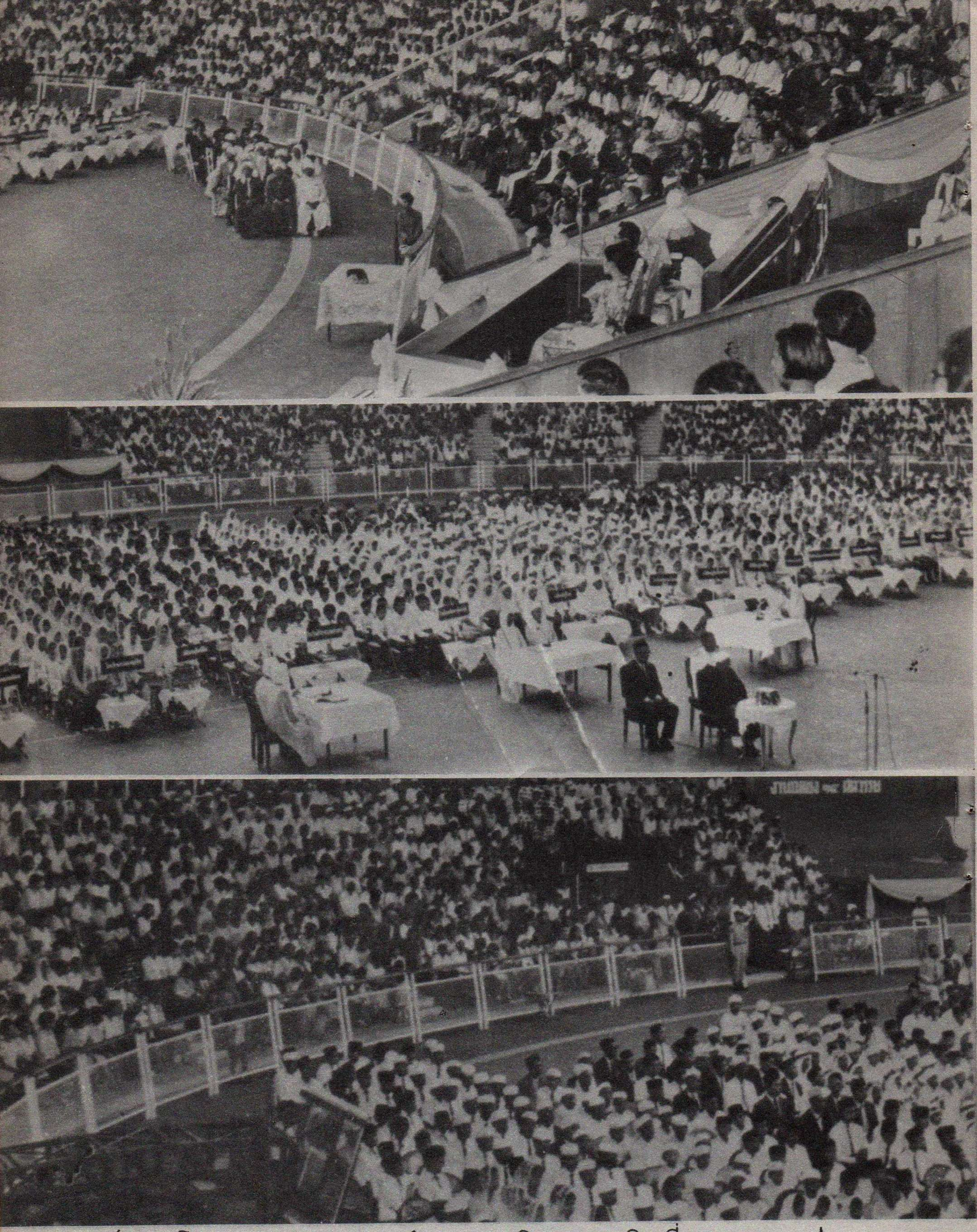

(ภาพโดยคณะกรรมการจัดงานเฉลิมฉลองสิบสี่ศตวรรษแห่งอังกุรอานประเทศไทย)

แห่งอัลกุรอาน ดำเนินลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยสำเร็จประโยชน์ทุกประการตามความมุ่งหมาย และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุมพร้อมกันในงานนี้ มีความสุขความเจริญโดยทั่วกัน”

พระราชดำรัสครั้งนี้ทำให้พสกนิกรมุสลิมเอิบอิ่มใจอย่างที่สุด พระองค์ได้ทรงแสดงให้ผู้มาร่วมงานทุกคนประจักษ์ใจว่า พระองค์ทรงเข้าพระทัยและศึกษาหลักการของศาสนาอิสลามอย่างกระจ่างแจ้งเพียงใด แม้แต่พระราชดำรัสที่เรียกชื่อของคัมภีร์ก็ตรัสอย่างชัดถ้อยชัดคำทั้งที่เป็นภาษาอาหรับ และในวันนั้นเองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นทุนในการที่ท่านจุฬาราชมนตรีได้จัดแปลพระคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย พระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์มีต่อพสกนิกรชาวไทยมุสลิมในครั้งนั้นย่อมจะจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์และความทรงจำของชาวไทยมุสลิมอย่างไม่มีวันสิ้นสุด

เราอดที่จะงดเว้นการกล่าวถึงเบื้องหลังแห่งการทูนเกล้าฯ ถวายพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยนี้เสียมิได้ เพราะสิ่งหนึ่งที่ได้ดลบันดาลให้ชาติไทยของเราได้มีคำแปลพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานขึ้นมาได้นั้น สิ่งนั้นคือน้ำพระทัยขององค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ที่มีพระราชประสงค์จะได้ทรงเห็นคำแปลของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานในภาษาไทย จากคำกราบบังคมทูลของจุฬาราชมนตรีต่อองค์พระประมุขของชาติในวันนั้น ตอนหนึ่งได้แถลงถึงความจริงใจของจุฬาราชมนตรีไว้ดังนี้

“เป็นความรู้สึกอันเต็มไปด้วยความปีติยินดีสำหรับข้าพเจ้าอย่างยิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์อัครศาสนูปถัมภกได้ทรงมีกระแสรับสั่งแก่ข้าพเจ้าเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ว่า “อยากจะให้แปลความหมายของพระคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย” ให้ปรากฏขึ้นเป็นสง่าราศีแก่ประเทศชาติ ให้ทัดเทียมกับหลายประเทศ ซึ่งเขาเคยจัดการแปลอัล—กุรอานเป็นภาษาประจำชาติกันมาแล้ว พระกระแสรับสั่งดังกล่าวนี้เหมือนกับจะทรงบอกว่าพระองค์ทรงมีความห่วงใยบรรดาพสกนิกรชาวไทยมุสลิม ในอันที่จะให้ทุกคนรู้ซาบซึ้งถึงความหมายแห่งอัล-กุรอานอันเป็นคัมภีร์ฉบับสูงสุดในศาสนาอิสลาม เมื่อข้าพเจ้าได้พิเคราะห์ดูแล้วจึงจำเป็นต้องสนองตามที่รับสั่งดังกล่าวนี้ นอกจากจะเป็นการแสดงออกให้ปรากฏซึ่งความจงรักภักดีต่อองค์ประมุขแห่งชาติไทยแล้ว ยังเกิดอานิสงส์สมตามที่องค์พระศาสดามุฮำมัดได้ทรงประกาศไว้ว่า “การฟังคำสั่งของประมุขก็ดี การถือปฏิบัติตามคำสั่ง

ของพระองค์ก็ดี นับเป็นภาระอันมุสลิมพึงต้องกระทำตาม หากว่าการนั้นมิได้ขัดต่อบัญญัติทางศาสนา แม้ที่สุดจะสบอารมณ์ผู้ต้องกระทำตามหรือไม่ก็เอาเถอะ”

อีกตอนหนึ่งกล่าวว่า “อันที่จริงเรื่องอัล–กุรอานนี้ ข้าพเจ้าได้รับรับสั่งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาครั้งหนึ่งนานแล้ว ต่อแต่นั้นมาข้าพเจ้าก็ตั้งอกตั้งใจโดยสุจริตในอันที่จะสนองตามที่รับสั่งนั้น และเริ่มทำการแปลตั้งแต่ต้นเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ จนจบเล่มบริบูรณ์เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๗ รวมเวลาในการแปลทั้งสิ้น ๑ ปี ๗ เดือน ๘ วัน”

และอีกตอนหนึ่งกล่าวว่า “มีอะไรหลายอย่างที่ทำให้ข้าพเจ้าเกิดพลังทางใจมากมาย พอที่จะดำเนินงานนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ แม้บางโอกาสจะมีอุปสรรคอยู่บ้างก็ไม่เคยทำให้ข้าพเจ้าต้องละมือและท้อถอย และอีกอย่างหนึ่งสำคัญยิ่งก็คือ การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีคำปรารภแก่ข้าพเจ้าอยู่เสมอ ๆ ว่า “อยากจะให้มีอัล–กุรอานฉบับภาษาไทยไว้เป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติ” ก็ยิ่งทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจทวีมากขึ้น ๆ ถึงกับอยากให้งานชิ้นนี้สำเร็จวันสำเร็จคืน”

หลังจากนั้นไม่กี่เดือนเพื่อสนองพระราช ประสงค์ของ พระบาท สมเด็จพระเจ้า-อยู่หัว ท่านจุฬาราชมนตรีได้นำคำแปลพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยเล่มสอง ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นด้วยเงินทุนส่วนพระองค์ และผู้มีจิตกุศลโดยเสด็จพระราชกุศล ขึ้นทูนเกล้าฯ ถวายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๑ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ในวันนั้นจึงถือว่าเป็นวันพระราชทานพระคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยเล่มที่ ๒ แก่สถาบันต่าง ๆ ด้วย และในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๓ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ท่านจุฬาราชมนตรีได้นำผู้บริจาคทรัพย์จัดพิมพ์พระคัมภีร์อัลกุรอานเล่ม ๓–๕ เข้าเฝ้า และนำพระคัมภีร์ดังกล่าวขึ้นทูนเกล้าฯ ถวายเพื่อพระราชทานสถาบันต่าง ๆ

เนื่องจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่มีขนาดใหญ่ประกอบด้วยโองการถึงหกพันกว่าโองการ และการถ่ายถอดความจากโองการแต่ละโองการนั้นจักต้องใช้ความประณีตและลึกซึ้ง เพราะคัมภีร์อัลกุรอานนี้เป็นที่เคารพของอิสลามิกชนเกือบพันล้านคนทั่วทั้งโลก การถ่ายถอดข้อความของจุฬาราชมนตรีต่อคัมภีร์นี้จึงได้ดำเนินการเป็นสองขั้น ขั้นแรกคือได้ร่างคำแปลตั้งแต่ต้นจนจบดังพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขั้นที่สองก็เป็นการจัดพิมพ์ออกมาแต่ละภาคเป็นรูปเล่ม เพื่อทูนเกล้าฯ ถวายแด่องค์พระ

ประมุขของชาติพระราชทานแก่มัสยิดและสถาบันต่าง ๆ สืบไป ขณะนี้ได้จัดแจงพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มแล้วถึงเจ็ดภาค นอกจากที่ได้พระราชทานให้แก่สถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เอกชนผู้สนใจอีกเป็นจำนวนไม่น้อยได้รับประโยชน์ในหนังสือนี้อย่างยิ่ง โดยถือว่าเป็นตำราที่มาตรฐาน ผลประโยชน์ที่แต่ละสถาบันและแต่ละบุคคลได้รับจากหนังสือนี้ จึงกล่าวได้ว่าส่วนหนึ่งนั้นมาจากพระกรณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้

ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาแต่ละปี องค์พระประมุขของชาติจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จุฬาราชมนตรีเข้าเฝ้า และทุก ๆ ปีจุฬาราชมนตรีจะมีของขวัญอันสูงค่าชิ้นหนึ่งทูนเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระองค์ทรงรับการทูนเกล้าฯ นั้นด้วยการสบพระราชหฤทัย สิ่งนั้นคือคำแปลพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ทุกครั้งที่พระองค์ทรงพบกับจุฬาราชมนตรี พระองค์จะทรงปฏิสันถารถึงความคืบหน้าแห่งการจัดพิมพ์ด้วยพระราชหฤทัยอันเป็นห่วง ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาปีที่แล้วนั้น ท่ามกลางผู้เข้าเฝ้าจำนวนไม่น้อยที่ศาลาผกาภิรมย์ พระองค์ได้ตรัสถามถึงเรื่องนี้อีก และทรงให้กำลังใจแก่จุฬาราชมนตรีในอันที่จะปฏิบัติภารกิจนี้สืบไป ทุกระยะที่การจัดพิมพ์แต่ละภาคได้สิ้นสุดลง จุฬาราชมนตรีได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าเพื่อทูนเกล้าฯ ถวายพระคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยทุกครั้ง

นอกเหนือจากพระองค์จะทรงเป็นแรงผลักดันให้คัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยได้ลุล่วงมาถึงเพียงนี้แล้ว พระราชกรณียกิจอีกประการหนึ่งที่พระองค์ทรงสร้างความประทับใจให้แก่พสกนิกรมุสลิมทุกปีก็คือ พระกรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงมีเนื่องในงานสำคัญทางศาสนาอิสลามวันหนึ่ง งานนั้นคืองานเมาลิดกลางหรืองานระลึกถึงพระเกียรติคุณของพระนบีมุฮำมัด (ซ.ล.) เนื่องในวันพระราชสมภพของศาสดาพระองค์นี้

งานรำลึกถึงพระเกียรติคุณของพระนบีมุฮำมัด (ซ.ล.) นั้นอิสลามิกชนปฏิบัติกันเป็นประจำปีแทบจะทุกตำบล และต่อมาได้ร่วมกันจัดงานนี้เป็นงานส่วนกลางขึ้นจึงได้เรียกงานนี้ว่า งานเมาลิดกลาง งานนี้เป็นงานที่ชาวไทยมุสลิมจากทุกสถาบันและทุกชุมชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคร่วมกันจัดขึ้น มีการบรรยายพระประวัติของศาสดาแห่งอิสลาม เพื่อสรรเสริญและระลึกถึงพระคุณของพระองค์ในฐานะที่เป็นองค์ศาสดา และเพื่อพระประวัติของพระองค์จะได้เป็นแบบฉบับน้อมนำใจให้ผู้ศรัทธายึดมั่นในศีลธรรม และ

บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน นอกจากนั้นก็มีนิทรรศการต่าง ๆ อันเป็นการศึกษาและมีการอัญเชิญ พระมหา คัม ภีร์อัล กุรอานมา อ่าน ตาม แบบ ที่ถูก ต้อง ตาม อักขร วิธี และไวยากรณ์ ผู้ที่อ่านได้ถูกต้องและสามารถใช้เสียงประทับใจผู้ฟังที่สุดจะได้รับการคัดเลือกจากงานให้เป็นผู้แทนของชาติไทยไปแสดงการอัญเชิญอ่านพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานระหว่างชาติซึ่งสหพันธรัฐมาเลเซียเป็นเจ้าภาพจัดงานทุกปี และที่น่าประทับใจอย่างยิ่งก็คือ พี่น้องชาวไทยจากภาคกลางและภาคใต้ที่ได้รับการคัดเลือกนั้นจะนำเกียรติยศทั้งรางวัลและชื่อเสียงมาให้แก่ประเทศชาติทุกปีไป

ชาวไทยมุสลิมมีความคิดเห็นเป็นเอกฉันท์ในข้อที่ว่า เนื่องจากงานนี้เรียกได้ว่าเป็นงานสำคัญทางศาสนา และเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นองค์เอก-อัครศาสนูปถัมภก ซึ่งได้ทรงมีพระเมตตาธิคุณแก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์ตลอดมา เมื่อชาวไทยมุสลิมร่วมกันจัดงานเมาลิดกลางขึ้น คณะกรรมการจัดงานจึงได้กราบบังคมทูลเชิญพระองค์เพื่อเสด็จเป็นประธานในพิธีทุกปี งานนี้เรียกได้ว่าเป็นงานที่ทำให้พสกนิกรมุสลิมมีโอกาสได้เข้าเฝ้าองค์พระ ประมุข ของชาติ อย่างใกล้ชิด เป็นงานที่เรียกได้ว่า อยู่ใน พระมหากรุณาธิคุณโดยตลอด เป็นงานที่ชาวไทยมุสลิมรอคอยกันทุกปีตลอดมาและจะตลอดไป ชาวไทยมุสลิมระลึกถึงภาพองค์พระประมุขของชาติด้วยความรู้สึกนบนอบ และระลึกถึงอยู่เสมอทุกครั้งที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธานพิธีในงานเมาลิดกลางนั้น พระองค์จะทรงให้ความเป็นกันเองแก่พสกนิกรมุสลิมอย่างดีที่สุด ยิ่งกว่านั้นบางปีพระองค์ได้เสด็จมาพร้อมทั้งสมเด็จฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อพิธีการทางศาสนาเสร็จสิ้นลงแล้ว ทั้งสองพระองค์ก็จะเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการต่าง ๆ และทรงซักถามเรื่องราวของศาสนาอิสลาม ยังความรู้สึกอันดื่มด่ำใจแก่ชาวไทยมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์ ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินในงานเมาลิดกลางแต่ละปีนั้น พสกนิกรมุสลิมถือว่าเป็นพระราชโอวาทอันสูงค่าที่องค์พระประมุขของชาติทรงมอบให้ พระราชดำรัสแต่ละครั้งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น พระองค์ได้ทรงแสดงออกมาด้วยความปีติยินดีในพระราชหฤทัย ที่ได้มาร่วมงานทางศาสนาอิสลามกับพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ และหลังจากนั้นพระองค์จะทรงกล่าวถึงครรลองชีวิตของท่านนบีมุฮำหมัดผู้เป็นศาสดาแห่ง

ศาสนาอิสลาม เพื่อให้พสกนิกรมุสลิมยึดถือเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิต และพระราชดำรัสแต่ละครั้งนั้นจะทรงจบลงด้วยการพระราชทานพรให้แก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์

ในงานเมาลิดส่วนกลางปี ฮ.ศ. ๑๓๘๔ ซึ่งตรงกับ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ณ ลุมพินีสถานนั้น พระราชดำรัสครั้งนั้นมีความว่า

"ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมงานฉลองทางศาสนาอิสลามในวันนี้ และมีความปีติที่ได้มาพบกับท่านทั้งหลายอีกวาระหนึ่ง

ท่านนบีมุฮำหมัดผู้เป็นศาสดาแห่งศาสนาอิสลามเป็นมหาบุรุษคนหนึ่ง ได้ทำคุณประโยชน์แก่โลก พระองค์ท่านสรรเสริญยกย่องความฉลาด ความไตร่ตรองรอบคอบ และความบริสุทธิ์ทั้งใจและกายว่าเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต ฉะนั้นขอให้ท่านทุกคนจงพยายามปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน เพื่อจะได้ประสบความสุขความเจริญ

ขอให้งานที่จัดขึ้นนี้ เป็นผลดีสมตามปณิธานของท่านทั้งหลาย"

อีกปีหนึ่งต่อมาคือในงานเมาลิดกลาง ฮ.ศ. ๑๓๘๕ ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธี พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระราชดำรัสในปีนั้นมีความว่า

"ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาพบกับท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่งในวันที่ระลึกสำคัญทางศาสนาอิสลามในวันนี้ ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านที่แสดงต่อข้าพเจ้าในโอกาสนี้

ท่านนบีมูฮำหมัด ผู้เป็นศาสดาแห่งศาสนาอิสลามเป็นบุคคลสำคัญของโลก ได้ทำคุณประโยชน์แก่มหาชนไว้เป็นอันมาก การที่ท่านทั้งหลายจัดงานวันฉลองวันสมภพของท่าน เพื่อเผยแพร่เกียรติประวัติ และหลักธรรมของท่าน ทั้งเพื่อชักนำเยาวชนให้เกิดศรัทธาในความดีโดยมุ่งถึงประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศชาติเป็นใหญ่เช่นนี้ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งและเป็นการบำเพ็ญกรณียกิจทางศาสนาที่สำคัญส่วนหนึ่ง ข้าพเจ้าขออนุโมทนา

หวังว่างานที่จัดขึ้นนี้ จะสำเร็จผลดีสมตามความมุ่งหมายทุกอย่าง และขอให้มีความเจริญทั่วกัน"

ในปี ฮ.ศ. ๑๓๘๖ งานเมาลิดกลางได้จัดขึ้น ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตรงกับวันเสาร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๐๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินในงานเมาลิดกลางปีนั้นว่า

"ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในงานเมาลิดกลางอีกครั้งหนึ่ง และขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านทั้งหลาย ที่ได้แสดงต้อนรับข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมที่ได้เห็นท่านทั้งหลาย มีสมานฉันท์พร้อมใจกันจัดงานกุศลส่งเสริมการประพฤติดีปฏิบัติชอบเช่นนี้ขึ้น เพื่อระลึกถึงเกียรติคุณของท่านนบีมูฮำหมัด การกระทำของท่านนี้เป็นการยกย่องเชิดชูผู้ที่ควรยกย่องโดยแท้ นับเป็นการปฏิบัติชอบยิ่งและเป็นคุณความดีของท่านทุกคน การประพฤติความดีด้วยใจบริสุทธิ์ย่อมทำให้ได้รับความผาสุกและความเจริญ และเมื่อแต่ละคนตั้งอยู่ในความดีมีความสุข ประเทศชาติโดยส่วนรวมย่อมจะได้รับผลดีด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพรให้งานบรรลุผลสมบูรณ์ตามเจตนาทุกประการ และขอทุก ๆ ท่านประสบความเจริญโดยทั่วกัน"

พระราชดำรัสดังกล่าวทั้งสามครั้งนี้ พสกนิกรมุสลิมของพระองค์ได้สดับตรับฟังแล้ว ต่างมีความรู้สึกอันดูดดื่มเพราะแทบทุกประโยคแห่งพระราชดำรัส แฝงไว้ทั้งหลักปรัชญาและจิตวิทยาอันสูงล้ำ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำรัสด้วยถ้อยคำอย่างง่ายแก่ความเข้าใจ จึงเป็นพระราชโอวาทที่อยู่ในความทรงจำของพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ทุกชั้นทุกวรรณะอย่างลึกซึ้ง

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระประมุขของชาติ พระองค์จึงทรงมีราชภารกิจที่จะต้องทรงปฏิบัติแทบไม่มีวันเวลาจะว่างเว้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติและพสกนิกรของพระองค์ และบางปีต้องเสด็จประพาสต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติภูมิของชาติไทย เชื่อมและกระชับสัมพันธภาพ และก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศทั่วโลก การที่ต้องทรงบำเพ็ญพระราชภารกิจมากมายเช่นนี้เอง บางปีพระองค์จึงไม่อยู่ในวิสัยที่จะทรงมาเป็นประธานในพิธีของงานนี้ได้ แม้กระนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ไม่ทรงลืมและทอดทิ้งพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ พระองค์คงจะทรงตระหนักในพระราชหฤทัยอย่างดีว่า พสกนิกรมุสลิมระลึกถึงพระองค์เพียงใด พระองค์จะทรงโปรดฯ ให้สมเด็จพระราชชนนีในฐานะผู้สำเร็จราชการ หรือประธานองคมนตรีเสด็จแทนพระองค์ นับว่าเป็นมหากรุณาธิคุณอย่างสูงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรมุสลิม

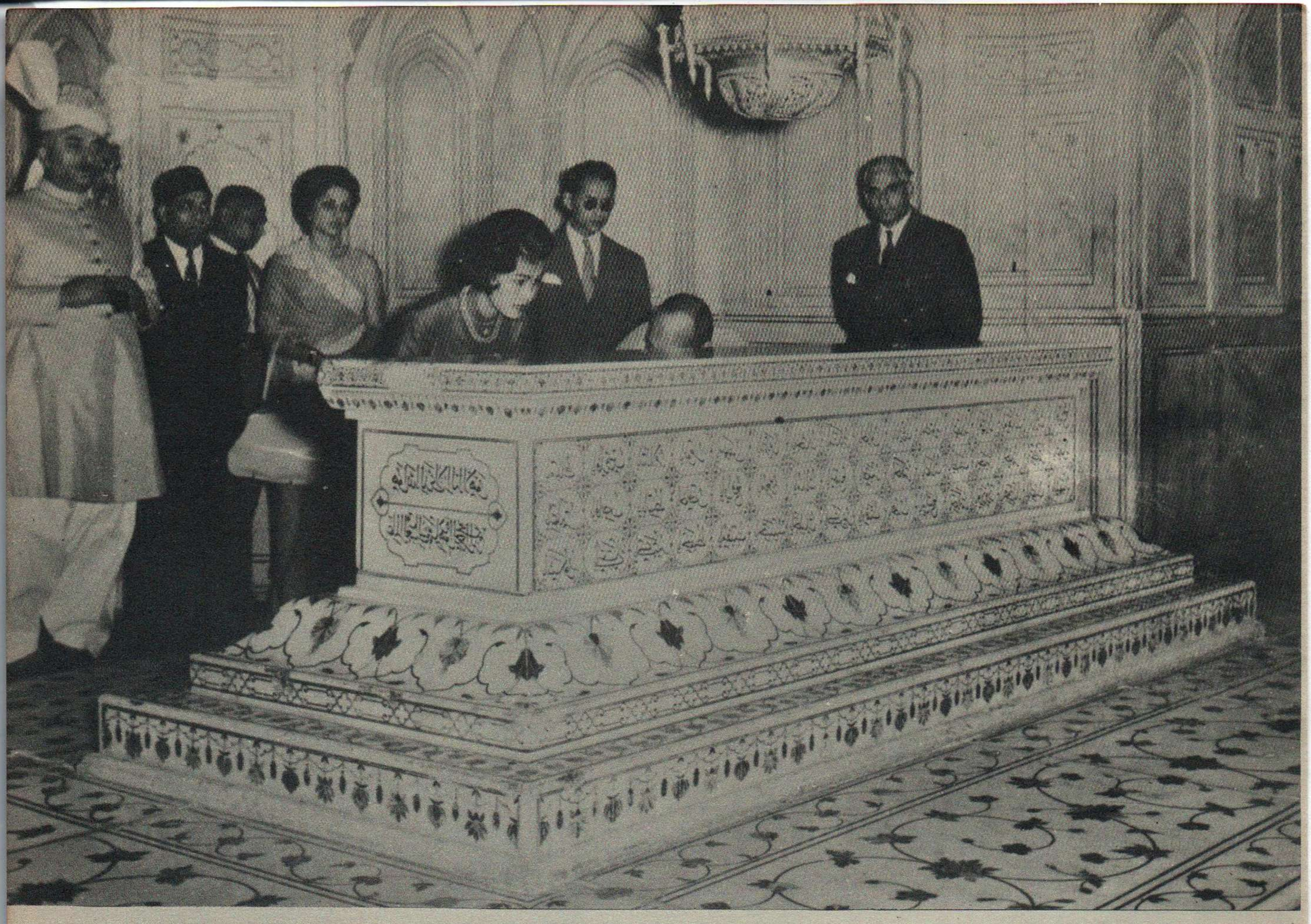

ขอให้ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงความรู้สึกอันจริงใจสักประการหนึ่ง ณ ที่นี้ และความรู้สึกเช่นนี้ย่อมตรงกับความรู้สึกอันจริงใจของพสกนิกรมุสลิมทุกคน ที่คงจะไม่มีผู้ใดปฏิเสธ บี่ใดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินในงาน สายตาของพสกนิกรมุสลิมทุกคนจะพยายามมองพระองค์แทบทุกอิริยาบถ ด้วยความรู้สึกอันเทอดทูนและนบนอบอย่างลึกล้ำ ไม่ว่าจะเป็นในขณะที่พระองค์ทรงประทับนั่งเป็นประธานในพิธี ไม่ว่าจะเป็นในขณะที่พระองค์ทรงประทับยืนพระราชทานกระแสดำรัส และไม่ว่าจะเป็นในขณะที่พระองค์ทรงพระราชดำเนินทอดพระเนตรนิทรรศการและปฏิสันถารต่อพสกนิกร บี่ใดที่พระองค์ไม่ทรงมาทำหน้าที่เป็นประธานในพิธีได้ พสกนิกรมุสลิมก็ยังรู้สึกอบอุ่นใจและตันตื้นที่ได้แลเห็นผู้แทนพระองค์มาเป็นประธานในพิธี หากบี่ใดงานเมาลิดกลางไม่มีทั้งพระบาทสมเด็จพระ-เจ้าอยู่หัวหรือผู้แทนพระองค์แล้ว พสกนิกรมุสลิมคงบรรยายความรู้สึกไม่ถูกว่างานนั้นจะตกอยู่ในความเศร้าสลดและอ้างว้างเพียงใด แต่พสกนิกรมุสลิมมั่นใจอย่างที่สุดว่าเหตุการณ์เช่นนี้เราคงจะไม่เคราะห์ร้ายเกินไปถึงเช่นนั้น มุสลิมนั้นมอบชีวิตและวิญญาณต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเช่นเดียวกับพี่น้องชาวไทยทั้งชาติ เราเชื่อว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะไม่ทรงทอดทิ้งพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ ในการเสด็จพระราชดำเนินไปต่างประเทศในบีหนึ่งนั้น ขณะที่รถพระที่นั่งออกจากพระราชวังผ่านทิวแถวประชาชนที่คอยเฝ้าส่งเสด็จก่อนจะถึงดอนเมือง ด้วยความอาลัยอันออกมาจากส่วนลึกของหัวใจแห่งพสกนิกรคนหนึ่งอย่างยากที่จะสุดกลั้น เขาได้ร้องตามหลังรถพระที่นั่งว่า "โปรดอย่าทอดทิ้งประชาชน" เหตุการณ์ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระบันทึกไว้ว่า "เมื่อประชาชนไม่ทอดทิ้งข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทอดทิ้งประชาชนอย่างไรได้!"

อันกิตติศัพท์แห่งพระกรุณาธิคุณ ของ องค์พระประมุขของชาติ ที่มีต่อ ชาวไทยมุสลิมนั้น จะเป็นที่ประจักษ์และทราบกันดีทั่วไปเฉพาะชาวไทยมุสลิมเท่านั้นก็หาไม่ แม้แต่ประเทศมุสลิมเองแทบทุกชาติก็ตระหนักในน้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องนี้ตลอดมา ในการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศเพื่อเชื่อมและกระชับสัมพันธ—ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราช-วโรกาสเยี่ยมประเทศมุสลิมหลายประเทศ แต่ละประเทศที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินนั้น พระองค์คงจะทรงเล่าเรื่องของพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ให้แก่ประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นได้ทราบบ้างไม่มากก็น้อย ภาพไม่กี่ภาพที่ปรากฏในหนังสือนี้ ฉายให้เห็นถึงพระราชอิริยาบถ

อันนี่มนวลและงามสง่าของทั้งสองพระองค์ ,ทั้งที่ขณะเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมศาสนสถานต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม และท่ามกลางการถวายการรับรองของผู้นำประเทศมุสลิมอย่างดียิ่ง

เราขอย้อนกลับมากล่าวถึงพระราชกรณียกิจของพระองค์แก่พสกนิกรชาวไทยมุสลิมอีกครั้งหนึ่ง คงไม่มีผู้ใดปฏิเสธว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ทรงเอาพระทัยใส่ในด้านสังคมสงเคราะห์และในด้านเกี่ยวแก่การปฏิบัติงานของศาสนาอิสลามในเมืองไทยอย่างที่สุด มีสถาบันหลายสถาบันที่เคยได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นเหลือจากพระองค์ ภาพที่ปรากฏนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เป็นประจักษ์พยานในเรื่องนี้ สถาบันที่ได้รับพระกรุณาธิคุณเป็นประจำเท่าที่พอจะอ้างถึงได้ก็คือสมาคมสตรีไทยมุสลิม พระองค์ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้คณะกรรมการของสมาคมนำชาวต่างประเทศซึ่งเป็นแขกของสมาคมเข้าเฝ้า สถาบันอีกแห่งหนึ่งก็คือมูลนิธิสตรีไทยมุสลิม เมื่อครั้งที่มูลนิธิสตรีไทยมุสลิม ได้จัดงานฉลองอาคารเรียนของโรงเรียน โดยอาคารแห่งนั้น สาธารณรัฐคูเวตได้บริจาคเงินอุทิศให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธี ทรงกดปุ่มเบิดแพรคลุมป้ายศึกที่มีชื่อว่าคูเวตนี้ นับเป็นเกียรติประวัติอย่างยิ่งแก่สถาบันดังกล่าว

นอกจากสถาบันที่เกี่ยวแก่การทำงานของสตรีแล้ว พระองค์ยังทรงสนพระทัยในการทำงานของบรรดายุวมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง ในวันเฉลิมฉลองพระชนมพรรษาบีหนึ่งนั้น คณะกรรมการยุวมุสลิมสมาคมแห่งประเทศไทยได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าถวายพระพร ณ ศาลาผกาภิรมย์ พระองค์ได้ทรงรับสั่งถามถึงวัตถุประสงค์ของสมาคม ตลอดจนกิจการที่สมาคมนั้นกำลังดำเนินการอยู่ รวมทั้งจำนวนสมาชิกที่สมาคมมีอยู่ขณะนั้น ทรงแนะนำให้สมาคมนั้นพยายามดำเนินการไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะพระองค์ทรงเห็นว่า เยาวชนปัจจุบันควรจะเตรียมตนไว้ให้พร้อมที่จะรับหน้าที่เพื่อสังคมและประเทศชาติในอนาคต

นอกเหนือจากพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อสถาบันต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวแก่การบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมแล้ว แม้แต่เอกชนที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นประโยชน์แก่ศาสนาอิสลามในประเทศไทย พระองค์ก็ได้ทรงสดับตรับฟังการปฏิบัติงานและทรงให้กำลังใจ เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีสืบไปอยู่เสมอ เพราะพระองค์ทรงเห็นว่าผู้ที่ทำความดีในด้านศาสนานั้นถือได้ว่าทำความดีให้แก่ประเทศชาติเช่นเดียวกัน ประจักษ์พยานที่จะอ้างถึงพระราชหฤทัย ของพระองค์ในเรื่องนี้ได้นั้น มีอยู่สองเรื่องเท่าที่ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ทราบ

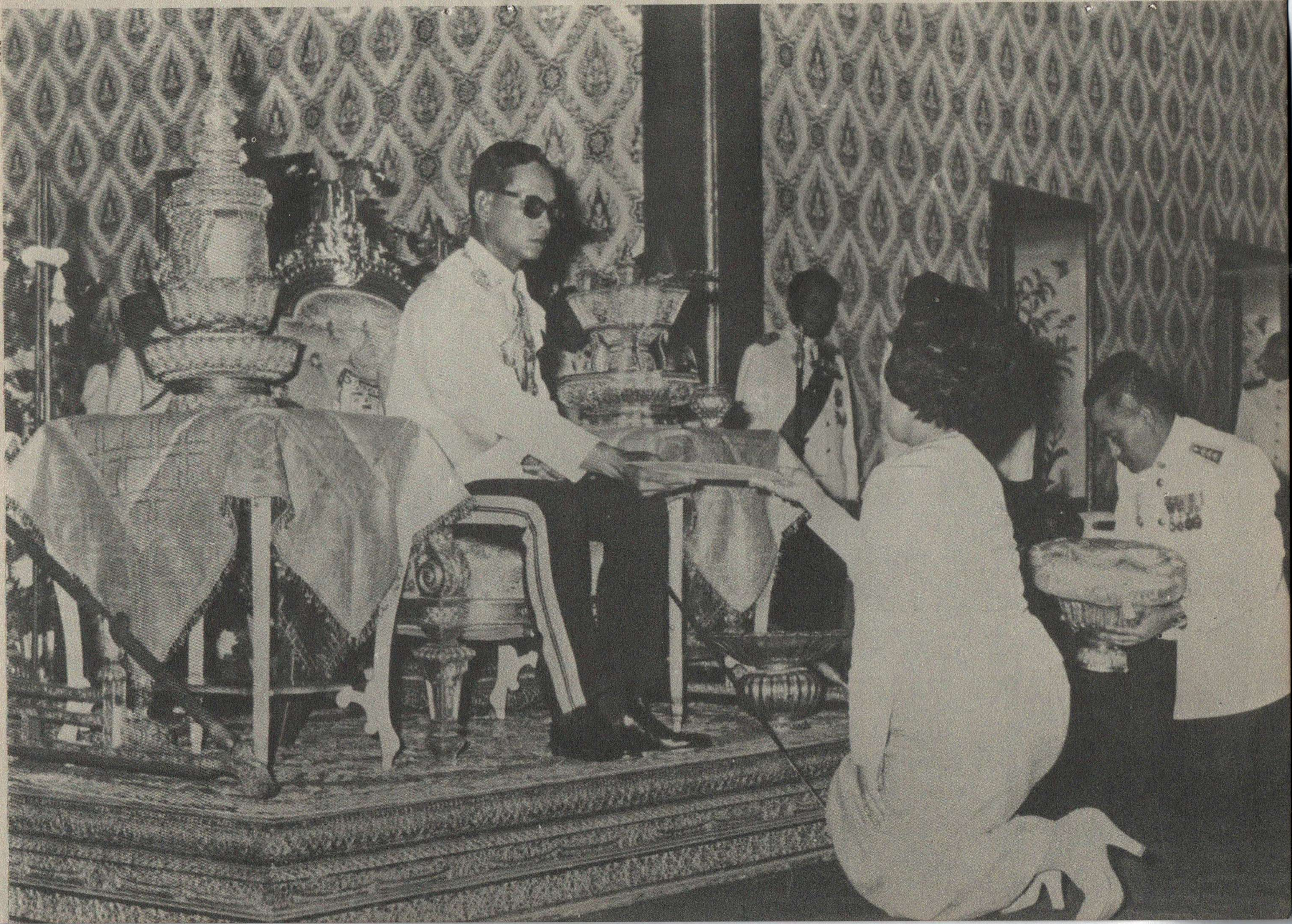

เรื่องหนึ่งก็คือทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าให้นางสมรภูมิณรงค์ เลขานุการจุฬาราชมนตรี ซึ่งปฏิบัติงานในด้านศาสนาและสังคมมุสลิม ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๓ เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ชาวไทยมุสลิมในด้านการทำความดีในด้านศาสนา

อีกเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นนานแล้ว แต่ยังเป็นที่จดจำกันได้ เรื่องนั้นก็คือเมื่อประมาณสิบปีมาแล้ว รองประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ถึงแก่กรรม รองประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยผู้นี้เป็นอาจารย์สอนศาสนาและชราภาพ ท่านผู้นี้คงจะมีโอกาสได้เคยเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพียงไม่กี่ครั้งหรืออาจจะเพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น ต่อเมื่อท่านผู้นี้ถึงแก่กรรมลง ไม่ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบเรื่องนี้โดยทางใด ในวันรุ่งขึ้นอันเป็นวันฝังศพของรองประธานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่จากสำนักพระราชวังในเครื่องแบบหลายท่านได้ไปร่วมพิธี และที่น่าประทับใจอย่างยิ่งก็คือ ในวันนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานดินร่วมในการฝังศพ ดินนั้นเป็นก้อนเล็ก ๆ หลายร้อยก้อน ห่อหุ้มด้วยผ้าขาวอย่างประณีต และบรรจุในพานทอง เมื่อถึงวาระฝังศพ ท่านจุฬาราชมนตรี และ บรรดามุสลิมทั้งหลาย ก็ได้มีโอกาส นำดิน พระราชทานนั้น วางในสุสาน ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่าหลายร้อยคนที่มาร่วมพิธีนั้น ยังคงรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องนี้ได้

อันพระกรุณาธิคุณ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีต่อ พสกนิกรมุสลิมนั้นมีอยู่อีกหลายอย่าง ดังได้กล่าวแต่ตอนต้นแล้วว่าผู้เรียบเรียงเรื่องนี้เป็นพสกนิกรที่เรียกได้ว่าอยู่ห่างไกลเบื้องยุคลบาท จึงสุดวิสัยที่จะทราบได้ถึงพระราชจริยานุวัตรทั้งสิ้นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ทั้งสิ้นได้ แต่จะขอกล่าวถึงสักสามกรณีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรมุสลิมตามภูมิภาค นั่นคือเหตุการณ์ที่ทราบจากอิสลามิกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครศรีธรรมราช และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เมื่อประมาณยี่สิบปีที่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดกฐินที่วัดสุวรรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข่าวการเสด็จพระราชดำเนินครั้งนั้น แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จฯไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา แต่ด้วย

ความมุ่งหวังอย่างแรงกล้าที่จะชมพระบุญญาบารมี และเพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี ชาวไทยมุสลิมทุกตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ร่วมกันจัดสร้างซุ้มรับเสด็จฯที่บริเวณหน้าพระราชวังจันทรเกษม และได้เตรียมทูนเกล้าฯถวายพัดขนนกยูงอันเป็นประดิษฐกรรมที่ลือชื่อของชาวมุสลิมจังหวัดนั้นแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บรรดาชาวมุสลิมจากทุกตำบลในจังหวัดนั้นยืนคอยเฝ้ารับเสด็จอยู่หน้าซุ้ม แต่ด้วยการตักเตือนจากเจ้าหน้าที่ที่แจ้งว่าการเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้นเป็นการเสด็จตามพระราชพิธี จึงเป็นการไม่เหมาะสมที่จะถวายของทูนเกล้าฯ ในเส้นทางพระราชดำเนิน สิ่งของที่เตรียมทูนเกล้าฯ ถวายไว้จึงไม่ได้ทูนเกล้าฯ ถวาย ขณะที่รถพระที่นั่งผ่านซุ้มรับเสด็จของมุสลิม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทอดพระเนตรอย่างสนพระทัยจนรถพระที่นั่งลับตา

ด้วยความตั้งใจอันแรงกล้าที่จะทูนเกล้าฯ ผู้แทนมุสลิมชาวอยุธยาได้พยายามหาทางเข้าไปคอยเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึงภายในบริเวณวัดสุวรรณดาราราม ในขณะที่เดินทางไปถึงนั้นเป็นเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกจากการทอดผ้ากฐินในโบสถ์ อดีตนายกรัฐมนตรีของเมืองไทยท่านหนึ่งซึ่งได้ติดตามการเสด็จครั้งนั้นด้วยได้นำความกราบบังคมทูลต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงเรื่องที่พสกนิกรมุสลิมจะขอทูนเกล้าฯ ถวายสิ่งของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงเสด็จพระราชดำเนินมาเพื่อให้มุสลิมเข้าเฝ้า นำความปีติและยินดีให้แก่ชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยายิ่งนัก

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียมพสกนิกรทางภาคใต้ครั้งหนึ่งนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดนครศรีธรรมราช ชาวมุสลิมจังหวัดนครศรีธรรมราชได้กราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จสู่มัสยิดสถานซึ่งเป็นศาสนสถานที่มุสลิมใช้เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ชาวมุสลิมนครศรีธรรมราชได้กราบบังคมทูลอัญเชิญพระองค์ประทับ ณ ที่แสดงธรรม ที่แสดงธรรมนั้นทุกวันศุกร์จะมีผู้บรรยายธรรม โดยการนำโองการจากคัมภีร์อัลกุรอานและพระวจนะของศาสดานบีมูฮำหมัด (ซ.ล) มาเทศนาอบรมปวงชน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินครั้งนั้นพระองค์ทรงฉลองพระองค์ในเครื่องแบบตรวจราชการ เมื่อพระองค์จะทรงก้าวเข้าสู่มัสยิดสถานแห่งนั้น พระองค์ทรงถอดพระมาลาให้ข้าราชบริพาร

ณ มัสยิดซอลาฮุดดีน ท่าช้าง นครศรีธรรมราช

ถือไว้ภายนอกมัสยิด และทรงประทับนั่งบนแท่นแสดงธรรมโดยมีมุสลิมชาวนครผู้ชราภาพยืนเข้าเฝ้าข้างพระที่นั่ง ดังหนึ่งจะประกาศตนให้เห็นว่าทุกคนพร้อมแล้วที่จะสละชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อปกป้องและรักษาราชบัลลังก์ได้ทุกเมื่อ และทุกกรณี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ต้องทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอย่างหนักเพื่อประเทศชาติและพสกนิกรของพระองค์ บางครั้งต้องทรงพระทรมานพระกำลังอย่างหนักจึงต้องเสด็จไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวลแทบทุกปี แต่การเสด็จไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวลนั้น พระองค์ยังมิทรงเว้นที่จะเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในบริเวณนั้นเป็นประจำ และเมื่อปีที่แล้วมานี้เอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จไปเยี่ยมเยียนนิคมสร้างตนเองแห่งหนึ่งที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นิคมสร้างตนเองแห่งนั้น อยู่ลึกเข้าไปในป่าจากถนนเพชรเกษมถึงสิบกิโลเมตร เป็นหมู่บ้านของไทยชาวมุสลิมที่ยากจน แม้แต่มัสยิดก็เป็นเพียงเรือนไม้ซึ่งมีฝามุงด้วยจาก พสกนิกรมุสลิมที่นิคมนั้นทุกเพศและทุกวัยรอคอยเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในมัสยิดแห่งนั้น และกราบบังคมทูลอัญเชิญให้พระองค์เสด็จเข้าสู่มัสยิดเช่นกัน การที่มุสลิมกราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้าสู่มัสยิดนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งการถวายพระเกียรติอันสูงส่งแด่องค์อัครศาสนูปถัมภกของตน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเข้ามัสยิดตามคำกราบบังคมทูล แม้สถานที่นั้นจะคับแคบและแออัดจนแทบจะไม่มีที่ที่จะก้าวพระบาท แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิสันถารกับพสกนิกรมุสลิม ทรงแนะนำวิธีการเกษตรกรรมแก่เขา และพระราชทานโอวาทให้ทุกคนอดทน ยึดมั่นในการประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริต พระพระราชโอวาทครั้งนั้นเป็นแรงใจแก่ชาวมุสลิมประจวบคีรีขันธ์อย่างที่สุด

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าประเทศไทย นั้นมี ประชากรมุสลิมอยู่ ประมาณ สามล้านคนเศษ และภูมิภาคที่ประชาชนชาวไทยมุสลิมอยู่เป็นจำนวนมากมายนั้นก็คือสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยน้ำพระทัยอันทรงเปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณอย่างเหลือล้นต่อพสกนิกร ชาวไทยมุสลิมสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงได้มีโอกาสอันดีในการเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอผู้นำทางศาสนาและเยาวชนมุสลิมทางภาคใต้ได้รับการโปรดเกล้าฯ พระราชทานวโรกาสให้ได้เข้าเฝ้าบ่อยครั้ง อาทิเช่นในวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ออกรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ซึ่งนำโต๊ะครูแห่งโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน ๔๐ คน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาผกาภิรมย์ บริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เพื่อรับพระราชทานเงินรางวัลประจำปี เสร็จแล้วทรงมีพระราชปฏิสันถารแก่โต๊ะครูและผู้ที่เข้าเฝ้าฯ โดยทั่วถึงกัน และในโอกาสเดียวกันนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นักเรียนมุสลิมภาคใต้จำนวน ๑๖๐ คนและเจ้าหน้าที่อีก ๒๐ คน เข้าเฝ้าฯ ในครั้งนั้นด้วย

ยิ่งในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทางภูมิภาคสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยแล้ว พสกนิกรมุสลิมภาคใต้นั้นยังมีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างใกล้ชิด มีอยู่ครั้งหนึ่งที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมศาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่งทางภาคใต้ การพิจารณาและตัดสินคดี เกี่ยวกับ เรื่องครอบครัวและมฤดกในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น หากโจทก์และจำเลยเป็นอิสลามิกชนด้วยกันทั้งสองฝ่าย และมีความประสงค์ที่จะให้การพิจารณาและตัดสินคดีเป็นไปตามบทบัญญัติของพระคัมภีร์อัล—กุรอานแล้ว ก็จะมีผู้ทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาและพิพากษาคดีให้ เรียกกันว่า "ดะโต๊ะยุตติธรรม" ซึ่งจะทำหน้าที่เช่นเดียวกันในการพิจารณา และตัดสิน คดี ใน พระปรมาธิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องพิจารณาคดีนั้น บังเอิญที่วันนั้นทั้งโจทก์และจำเลย ต่าง เป็นอิสลามิกชนซึ่งเป็นสามีภรรยากันและฟ้องร้องกันในคดีหย่าร้าง เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นประทับบนบัลลังก์ในห้องพิพากษานั้น ทั้งโจทก์และจำเลยต่างยินดีที่จะได้รับการตัดสินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งถามคู่กรณีทั้งสองฝ่าย และถามถึงสาเหตุแห่งการหย่าร้าง หลังจากตรัสถามคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงให้สามีภรรยาคู่นั้นประนีประนอมกัน ซึ่งเป็นการแน่นอนที่สุดที่พระราชดำรัสขององค์พระประมุข ของชาติ ย่อมทำให้ชี วิตของสามีภรรยาคู่นนยงยนเป็นสุขมาจนถึงทุกวันน

ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดปัตตานี ทางราชการจังหวัดปัตตานีได้จัดให้มีการแสดงระบำรองแงงทูนเกล้าฯ เพื่อทอดพระเนตร ระบำรองแงงนั้นเป็นศิลปะที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมอย่างยิ่งทางภาคใต้ ครั้งนั้นทางราชการได้มอบหมายให้ครูประชาบาลสตรีคนหนึ่ง เป็นผู้นำการแสดงระบำรองแงงหน้าพระที่นั่ง ปรากฏว่าทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรม-

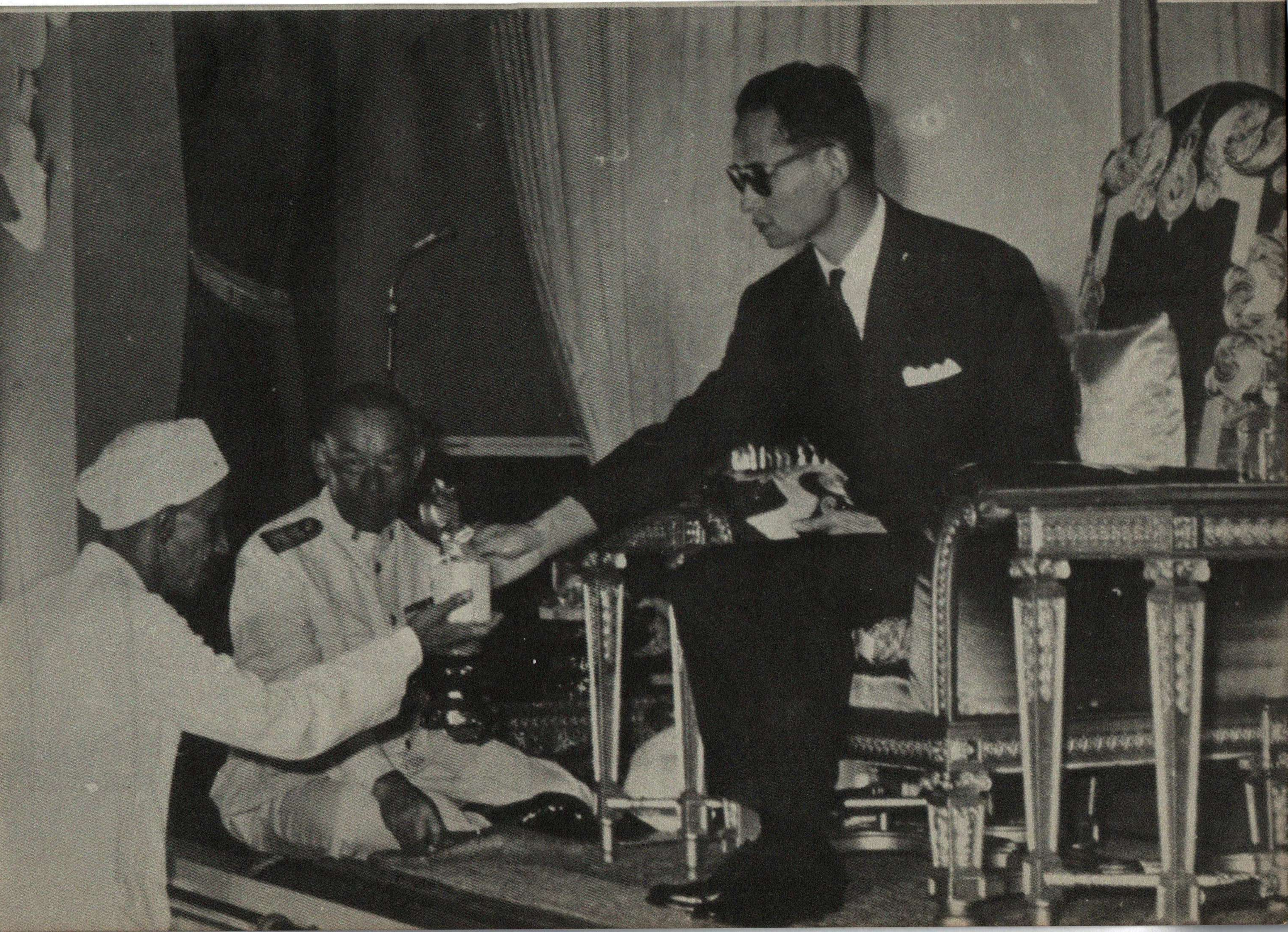

ราชินีนาถทรงพอพระทัยต่อการแสดงระบำรองแงงนั้นเป็นที่ยิ่ง ในปีต่อมาได้ทรงจัดให้มีงานรื่นเริงในวันครบรอบปีอภิเษกสมรสที่พระราชวังไกลกังวลหัวหิน ครูสตรีผู้นั้นได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เข้ามาฝึกสอนการเต้นระบำรองแงงแก่ข้าราชบริพารสตรี และในวันรื่นเริงคืนนั้นสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงฉลองพระองค์ด้วยชุดสตรีทางภาคใต้ และทรงระบำรองแงง ปรากฏว่าในคืนนั้นทั้งสองพระองค์ทรงพระเกษมสำราญและปีติปราโมทย์เป็นที่ยิ่ง นับได้ว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ ที่ทั้งสองพระองค์ทรงให้ความสนพระทัยต่อศิลปะการละเล่นพื้นเมืองของพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ทางภาคใต้

มีอยู่อีกเหตุการณ์หนึ่งที่พสกนิกรมุสลิมยะลา และจังหวัดใกล้เคียงจดจำกันได้เป็นกรณีพิเศษ เหตุการณ์นั้นก็คือเมื่อไม่นานมานี้ได้มีผู้คล้องช้างเผือกเชือกหนึ่งได้ในจังหวัดยะลา เจ้าของช้างเผือกเชือกนั้นร่วมกับคณะกรรมการจังหวัดจึงนำความขึ้นทูนเกล้าถวายช้างเผือกเชือกนี้ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับช้างเผือกคู่บารมีเชือกนั้น ปรากฏว่ามีพี่น้องมุสลิมจังหวัดยะลาและจังหวัดใกล้เคียงคอยเข้าเฝ้าอย่างเนืองแน่น ช้างเผือกเชือกนั้นกล่าวกันว่าฉลาดซุกซนและแสนรู้ สามารถคุกเข่าหน้าและใช้งวงถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังหนึ่งจะขอฝากตัวไว้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตราบจนสิ้นอายุขัย วันนั้นทั้งสองพระองค์ทรงแสดงออกซึ่งพระสำราญพระราชหฤทัยเป็นอันมาก ทั้งสองพระองค์ได้ตรัสปฏิสันถารผู้คล้องช้างเผือกได้ และรับสั่งถามถึงทุกข์สุขของประชาชนชาวยะลาอย่างใกล้ชิด ยังความปีติโสมนัสให้แก่พสกนิกรมุสลิมของพระองค์ทั่วถ้วนหน้า

สำหรับมุสลิมจังหวัดนราธิวาสนั้น เหตุการณ์เมื่อกลางปีที่แล้วคงจะมีความประทับใจเป็นพิเศษ วันนั้นตรงกับวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดนราธิวาสทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทย ซึ่งท่านจุฬาราชมนตรีเป็นผู้แปลตั้งแต่เล่ม ๑–๗ แก่จังหวัดนราธิวาส การพระราชทานคัมภีร์อัลกุรอานในวันนั้นได้จัดขึ้นอย่างสมพระเกียรติ ภายในปะรำพิธีตบแต่งไว้อย่างวิจิตรงดงามมาก พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานประดิษฐานอยู่บนพานทองและพานทองนี้ตั้งอยู่บนแท่นบุษบกอันวิจิตรตระการตา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับยืนอยู่บนพระลาดข้างแท่นบุษบก เมื่อประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาสได้เข้าเฝ้าพร้อมทั้งผู้นำชุมชนต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงเอื้อม

พระหัตถ์ยกพานทองพระราชทานให้แก่ผู้รับ อันแสดงถึงพระราชปรีชาญาณอันลึกซึ้งของเอกองค์อัครศาสนูปถัมภก ภาพเช่นนี้ทำให้ผู้พบเห็นรู้สึกเต็มไปด้วยความตันตื้น และในครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสในการพระราชทานคัมภีร์อัลกุรอาน

"ข้าพเจ้ายินดีมากที่มีโอกาสได้พบกับคณะกรรมการอิสลาม และบรรดาอิสลามิกชน ในการมาเยี่ยมจังหวัดนราธิวาสคราวนี้ ข้าพเจ้านึกอยู่เสมอว่า การที่ท่านทั้งหลายได้เป็นกำลังสร้างฐานะและความเจริญและความสงบในจังหวัดภาคใต้มาด้วยความตั้งใจและความสุจริตตลอดหลายชั่วอายุคนสืบมานั้น เป็นเพราะท่านถือมั่นและปฏิบัติตามแบบแผนอันดีงามตามคำสั่งสอนในศาสนาอิสลาม ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมการศึกษาทางศาสนา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งส่งเสริมการศึกษาพระคัมภีร์อัลกุรอานให้แพร่หลายทั่วถึงยิ่งขึ้น

การศึกษาพระคัมภีร์ในทุกวันนี้ ยังกระทำไม่ได้สะดวกเต็มที่นัก เพราะผู้ศึกษาจะต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับให้แตกฉานเป็นเบื้องต้นก่อนซึ่งลำบากและกินเวลามาก ทำให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนภาษาอาหรับเสียประโยชน์ที่ควรจะได้ไป แต่ถ้าหากมีพระคัมภีร์ที่แปลเป็นภาษาของเราด้วยก็จะทำให้ทุกคนมีโอกาสศึกษาได้โดยสะดวก ข้าพเจ้าจึงมอบเรื่องให้จุฬาราชมนตรีจัดแปลพระคัมภีร์กุรอานออกเป็นภาษาไทย จุฬาราชมนตรีก็รับจัดการให้ด้วยความยินดี ทั้งที่ทราบอยู่ว่าเป็นการยากยิ่งที่จะแปลถอดออกให้ได้เนื้อความและอรรถรสสมบูรณ์และตรงตามพระคัมภีร์เดิม

บัดนี้การจัดทำสำเร็จไปได้ส่วนหนึ่งพอที่จะนำออกเผยแพร่ได้ ข้าพเจ้าจึงนำมามอบให้แก่ท่าน ขอให้ท่านได้รับพระคัมภีร์กุรอานพร้อมทั้งคำแปลภาษาไทยไว้เพื่อศึกษาและเพื่อให้เป็น นิมิตหมายแห่งความเจริญแพร่หลายของการศึกษาหลักธรรมในศาสนาอิสลามในประเทศของเราในกาลสืบไป

ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพเลื่อมใส กับทั้งความตั้งใจอันสุจริตของท่าน บันดาลให้ความปรารถนาทั้งนี้บรรลุจุดประสงค์จงทุกประการ" และในวันนั้นเองทรงโปรดรับสั่งให้ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้การอุปถัมภ์ในการจัดพิมพ์พระคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งท่านจุฬาราชมนตรีจัดแปลเสร็จแล้ว ให้สำเร็จลงโดยรวดเร็วด้วย

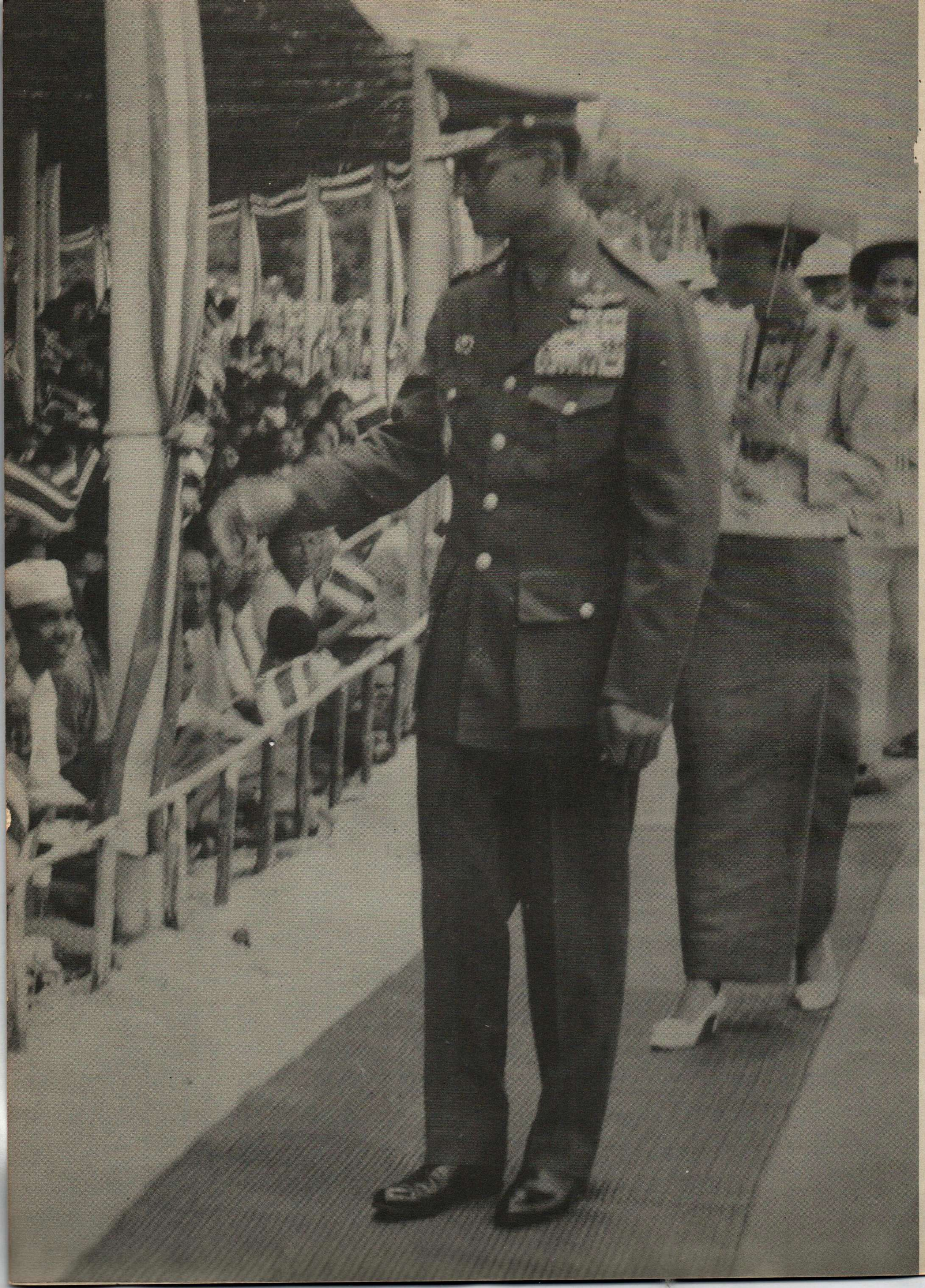

895.915 น. 30 ธ. 2520 ฉบ.
ส 671 พ

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

คำว่าพระมหากษัตริย์นั้นพึ่งแต่ภาพพจน์แล้วก็จะแลเห็นแต่ความสง่าแห่งมหาเศวตฉัตร ความงดงามของราชบัลลังก์และความพรั่งพร้อมของพระบรมวงศานุวงศ์เสนาอำมาตย์ราชวัลลภ แต่ถ้าผู้ใดได้เคยอ่านกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าที่พระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอของพระองค์แล้ว ยอมจะทราบดีว่าภารกิจแห่งการเป็นพระมหากษัตริย์นั้น เป็นภารกิจอันใหญ่ยิ่งและหนักหน่วงเพียงใด พระราชดำรัสนั้นมีความบางตอนว่า

"ตั้งแต่พ่อได้รับราชสมบัติ พ่อต้องรับหน้าที่อันใหญ่ยิ่ง ในพนักงานที่จะบำรุงรักษาแผ่นดิน ซึ่งเป็นพนักงานอย่างสูง และเป็นการอันหนักยากที่จะทำการให้สะดวกได้เต็มที่ตามความต้องการ"

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันก็เช่นกัน สิ่งใดที่เป็นความปรารถนาของประชาชนที่จะพระราชทานได้ ก็พระราชทานโดยไม่ทรงเหนื่อยหน่าย อันคนไทยที่มีพระองค์เป็นประมุขนั้นมิใช่มีแต่เพียงคนไทยในเมืองหลวง แต่รวมทั้งคนไทยในชนบทในป่าเขาและตามเกาะใหญ่น้อย เมื่อครั้งที่ประสบวาตภัยอันรุนแรงที่ภาคใต้ น้ำไหลท่วมและทำลายทรัพย์สินตลอดจนชีวิตของพสกนิกรของพระองค์ พระราชหฤทัยของพระองค์ก็เหมือนถูกอุทกภัย พายุโหมบ้านเรือนราษฎรทางภาคใต้ พายุนั้นก็ดังกระแทกกระทั้นพระราชหฤทัยของพระองค์ให้สั่นสะท้านเช่นกัน

เกือบจะฉับพลันทันทีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทราบข่าววาตภัยที่ภาคใต้ พระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือพสกนิกรผู้ได้รับเคราะห์กรรมครั้งนั้นทันที และหลังจากนั้นไม่กี่วันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่ที่เกิดวาตภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดนราธิวาส อันเป็นจังหวัดที่ได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงที่สุด ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปถึงจังหวัดนราธิวาสนั้น ข่าวนี้เป็นข่าวที่ก่อให้เกิดความโสมนัสแก่พสกนิกรที่องค์พระผู้เป็นประมุขของชาติได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพวกเขา ณ ที่หน้าศาลากลางจังหวัดนราธิวาสคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และบรรดาชนชั้นนำของชาวไทยมุสลิมจังหวัดนั้น ได้ยืนเข้าแถวรอรับเสด็จอย่างมีระเบียบเป็นแถวยาวเหยียด เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินผ่านทิวแถวดังกล่าวนี้ พระองค์ได้ทรงยก

พระหัตถ์รับการเคารพของพสกนิกรมุสลิมของพระองค์ ที่ได้มาคอยเฝ้ารับเสด็จพระราชดำเนินของพระองค์ในครั้งนี้

หลังจากนั้น ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรที่มานั่งรอชมพระบารมีอย่างเนืองแน่น ราษฎรที่มานั่งรออยู่นั้นมีทั้งทุกเพศและทุกวัย เมื่อพระองค์เสด็จพระราชดำเนินผ่านพวกเขาทุกคนต่างประนมมือ ถวายบังคม พระองค์ด้วยความเคารพและนอบน้อม สิ่งที่ถืออยู่ในมือของแต่ละคนแม้จะเป็นเด็กหรือผู้ชรา สิ่งนั้นก็คือธงไตรรงค์อันเป็นสัญญลักขณ์ของชาติไทย ธงไตรรงค์อันประกอบด้วยสีสามสี สีแดงหมายถึงเลือดเนื้อและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทยทั้งชาติ สีขาวคือสีอันบริสุทธิ์ผุดผ่องของศาสนา และสีน้ำเงินที่อยู่ตรงกลางผืนนั้นเล่าคือสีแห่งองค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งทรงเป็นประมุขของพสกนิกรคนไทยทั้งชาติ ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในแหล่งกำเนิดหรือนับถือศาสนาใด

อันราษฎรสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น แม้จะมีพรมแดนอยู่ชิดกับชาติเพื่อนบ้าน แม้จะมีประเพณีขนบธรรมเนียมและความเชื่อถือทางศาสนา ตลอดจนการใช้เครื่องแต่งกายและภาษาคล้ายคลึงกับชาติเพื่อนบ้าน แต่นั่นก็เป็นสิ่งธรรมดาของผู้ที่อยู่ใกล้บ้านเรือนเดียวกัน สำหรับความจงรักภักดีต่อประเทศชาติแล้วกล่าวได้ว่าทุกคนมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติและสำนึกตนเองว่าเป็นคนไทยตลอดเวลา ไม่เคยถือตนเอง และเรียกตนเองว่าเป็นคนชาติอื่น แม้บางคนอาจจะพูดภาษาไทยแทบจะไม่ได้ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ชรา แต่หากจะมีใครสักคนหนึ่งถามคนเฒ่าคนแก่เหล่านั้นว่าเขาเป็นคนชาติไหน ทุกคนจะบอกอย่างไม่ลังเลเลยว่าเขาคือโอรังเซียม ซึ่งแปลว่าชาวสยามอันหมายถึงคนไทยนั่นเอง แม้แต่การเดินทางไปนอกประเทศบุคคลทางสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะยืนยันว่าตนเองคือโอรังเซียมหรือคนไทย ประจักษ์พยานเหล่านี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือที่เรียกกันว่าพิธีฮัจย์ ณ เมืองมักกะฮ์ประเทศสอูดีอาราเบีย ปีหนึ่งๆ นั้น พี่น้องมุสลิมทางภูมิภาคเหล่านี้จะเดินทางไปประกอบพิธีปีละสองพันคนเป็นอย่างน้อย เมื่อพี่น้องชาวไทยเหล่านี้เดินทางไปถึงที่นั่น เขาจะประกาศตนเองอย่างทรนงว่าเขาคือคนไทย เขาจะอยู่รวมกันในกลุ่มของพี่น้องชาวไทย และเมื่อถึงวาระที่จะต้องไปชุมนุมกัน ณ ทุ่งกว้างแห่งหนึ่ง เขาก็จะรวมกันอยู่ในกระโจมเป็นกลุ่มเดียวกัน และเหนือแต่ละกระโจมนั้นธงไตรรงค์จะสบัดพริ้วประกาศความเป็นเอกราช และ สัญญลักษณ์ของชาติไทย ไตรรงค์อย่างเดียวกันกับที่พวกเขาถือในมือต่อหน้าพระพักตร์ขององค์พระประมุขของชาติไทยในการรับเสด็จครั้งนั้น

ภาพที่แสดงความประทับใจในเรื่องนี้อย่างที่สุดได้รับการตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับของเมืองไทย ภาพนั้นก็คือภาพที่ขายคนหนึ่งซึ่งนุ่งโสร่งและสรวมเสื้อตามประเพณีนิยมของภูมิภาคที่โผเข้ากอดพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มือทั้งสองข้างของเขาสวมกอดพระบาททั้งสองข้างของพระองค์ และในที่สุดเขาก็ซบหน้านิ่งอยู่ ณ ที่นั้น ภาพนั้น ดังหนึ่งจะประกาศให้เห็นความรู้สึกนึกคิดที่ชาวภูมิภาคเหล่านั้นมีต่อชาติและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เขาเกิดในผืนแผ่นดินไทยอยู่ในผืนแผ่นดินไทยและพร้อมจะตายให้แก่ผืนแผ่นดินไทย สิ่งที่ยึดเหนี่ยวเขาไว้ก็คือรายาหรือราชาของเขานั้นคือรายาเซียมหรือกษัตริย์ไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน ซึ่งได้มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างเหลือล้นแก่ชาวไทยตลอดมา

ภาพที่ประทับใจอย่างยิ่งอีกภาพหนึ่งก็คือภาพทั้งสอง พระองค์ที่อำเภอตากใบอันเป็นอำเภอที่ประสบความพินาศจากวาตภัยอย่างรุนแรงที่สุด ที่อำเภอตากใบนี้ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังที่นั้นในเวลาที่เรียกได้ว่า น้ำตา ของเขายังไม่ทันแห้งจากความเสียขวัญและเศร้าสลดอย่างรุนแรงซึ่งได้รับจากวาตภัย และเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จไปถึงที่นั้น ชาวอำเภอตากใบก็ต้องเสียน้ำตาอีกครั้งหนึ่งแต่เป็นน้ำตาแห่งความตื้นตันใจ ที่ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จไปเยี่ยมเยียนเขาอย่างใกล้ชิด และยิ่งกว่านั้นยังได้นำสิ่งของเสื้อผ้าไปพระราชทานให้แก่เขาด้วยพระองค์เอง ทั้งสองพระองค์ทรงช่วยกันพระราชทานสิ่งของเครื่องนุ่งห่ม และ เสื้อผ้าด้วยพระหัตถ์ของทั้งสองพระองค์ให้แก่ชาวตากใบ ทรงปฏิสันถารทุกคนด้วยความเป็นห่วงใยและแสดงออกซึ่งความสงสารจากพระราชหฤทัยอย่างชัดแจ้ง ทรงปลอบใจผู้ประสบเคราะห์กรรมเหล่านั้นให้อดทนต่อเคราะห์กรรมที่ได้รับ ทรงปลอบใจให้ทุกคนพยายามต่อสู้กับชีวิตและจากพระบรมราโชวาทนี้เองที่เปรียบเสมือนพระหัตถ์ที่ทรงซับน้ำตาให้แก่ชาวตากใบพสกนิกรผู้เคราะห์ร้ายของพระองค์ จนสามารถสร้างตัวเองและหลักฐานได้อีกครั้งดังเท่าที่เห็นในปัจจุบัน

สรุปความดังกล่าวแล้วข้างต้น ตลอดระยะเวลาเสี้ยวศตวรรษนับตั้งแต่วันครองราชย์ พระองค์ได้ยังความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรโดยทั่วสม่ำเสมอ ไม่เลือกว่าพสกนิกรของพระองค์นั้นจะอยู่ในแหล่งกำเนิดหรือนับถือศาสนาใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรมอย่างครบครัน ทรงมีน้ำพระทัยที่ยิ่งล้นไปด้วยความเมตตาปรานี และห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรอย่างใกล้ชิดอย่างที่ไม่เคย

มีพระมหากษัตริย์องค์ใด ในประวัติศาสตร์ที่จะเสด็จเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขความเป็นอยู่ของราษฎรมากเท่าพระองค์ เมื่อพระองค์เสด็จถึงที่ใด ที่นั้นก็จะกลายเป็นดินแดนอันอุดมสมบูรณ์ เพราะพระองค์ทรงหาทางขจัดปัดเป่าความเดือดร้อนให้หมดสิ้นไป สมกับที่เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณอันประเสริฐของชาติไทยโทยแท้

สุดท้ายนี้เพื่อเป็นการระลึกถึงพระราชโองการแรกที่พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย พระราชโองการนั้นคือพระราชโองการที่ว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรมและทรงทศพิธราชธรรมตลอดจนทรงพระปรีชาญาณในเรื่องธรรมะเพียงใดนั้น จะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่ผู้แทนองค์การศาสนาต่าง ๆ ซึ่งโปรดเกล้า ฯให้กรมการศาสนานำเข้าเฝ้า ฯ เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๑๑ พระบรมราโชวาทครั้งนั้นมีดังนี้

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ผู้แทนองค์การศาสนาต่าง ๆ
ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้กรมการศาสนานำเข้าเฝ้าฯ
เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๑๕

ที่ท่านทั้งหลายผู้เป็นผู้แทนองค์การ สมาคมและศาสนาต่าง ๆ หลายศาสนาพากันมาให้พรวันเกิดพร้อมกัน ณ ที่นี้ เป็นเครื่องแสดงความสามัคคีระหว่างคนไทยผู้ที่อยู่ในเมืองไทย แม้จะถือศาสนาต่าง ๆ กัน ก็มีสมานฉันท์ที่จะมารวมกันโดยพร้อมเพรียงได้ นับว่าเป็นการดีมาก และเป็นการแสดงให้เห็นว่าเมืองไทยนี้ เรามีเสรีภาพในทางความคิดอย่างเต็มที่ เมื่อมีเสรีภาพทางความคิดและทางความนับถือเต็มที่เช่นนี้ เราจึงจะต้องรักษาไว้ด้วยความหวงแหนอย่างที่สุด

ศาสนานั้นจะเป็นศาสนาใดก็ตาม ย่อมมีจุดประสงค์หลายอย่างหลายขั้น ขั้นสูงเรียกว่าขั้นปรมัตถ์ หมายถึงหลักของศาสนาที่เป็นปรัชญา และโดยมากปรัชญานั้นก็เป็นความคิดความเชื่อของบุคคลแต่ละบุคคลว่า โลกนี้มาอย่างไรและจะไปอย่างไร จะมีความสูงสุดยอดอย่างไร แต่ละศาสนามีวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ กัน ซึ่งสรุปแล้วก็คือวิธีหาความสุขความร่มเย็นให้แก่ตัว การขึ้นสวรรค์หรือการสำเร็จก็คือ การบรรลุความสุขสุดยอดนั้นเอง แต่ในการดำเนินถึงขั้นสูงสุดยังมีขั้นอื่น ๆ ซึ่งสำคัญมากอยู่ระหว่างทาง ได้แก่ ความสุขของส่วนรวมของสังคม รวมทั้งการปกครองประเทศ การปกครองส่วนรวม และการปกครองส่วนตัวในชีวิตธรรมดา ๆ ทุกวัย ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาเหมือนกัน ไม่ใช่ว่าจะไปหาความสุขสุดยอดกันในสวรรค์กันท่าเดียว เราจะต้องพยายามให้ทุกวัน ๆ ของเรานี้ใกล้สวรรค์เข้าทุกทีด้วย การที่จะหาความสุข หรือหาความเรียบร้อย ประจำวันนี้สำคัญอยู่หลายทางและก็มีอยู่หลายอย่าง เช่นเรื่องการศึกษาของเยาวชน เรื่องการศึกษาวิทยาการทางโลก เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีความก้าวหน้า และสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ ความรู้นี้หมายถึงทางวัตถุ เพราะว่าคนเราก็ต้องการที่จะมีวิชาความรู้เพื่อที่จะหา อย่าง

ภาษาไทยเรียกว่าทำมาหากินเลี้ยงชีพตัวเองเป็นสำคัญก็ต้องให้ความรู้ ในเวลาเดียวกัน ความรู้ทางวิชาการนั้นก็จะต้องประสานด้วยความรู้ทางจิตใจ หมายถึงว่ารู้วิธีที่จะคุ้มกันป้องกันร่างกายของตัวคือวัตถุต่อสิ่งที่ไม่เป็นวัตถุ ต่อสิ่งนามธรรมที่เป็นจิตใจ ความโลภ ความหลง ความโกรธ ความกระหายอำนาจก็เป็นสิ่งที่ยากจะควบคุม เราจะต้องสอนทั้งสองอย่าง วิทยาการเพื่อให้ทำมาหาเลี้ยงชีพนี้หมายความว่ามีอาชีพมีความรู้ทางวัตถุ แต่ว่าต้องรู้จักควบคุมจิตใจ สติของตัวให้สามารถใช้ความรู้ทางวัตถุนี้เพื่อประโยชน์ของตัวเอง ประโยชน์ของตัวเองนี้ก็อยู่ที่ประโยชน์ของสังคมด้วย เพราะเราอยู่ในสังคม ถ้าไม่รู้จักควบคุมความรู้ที่มีในทางวัตถุก็อาจจะเกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ในที่สุดก็เป็นความเดือดร้อนต่อตนเอง จึงเห็นว่าอยากขอร้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับศาสนาได้ทำหน้าที่ของคนทุกชั้น หมายถึงว่า ผู้ที่ศึกษาพระศาสนาใด ๆ อย่างสูง ขั้นปรัชญา ขั้นปรมัตถ์ อย่าลืมว่าศีลก็มี ศีลนี้ก็หมายความว่าเป็นกฎเกณฑ์หรือกฎปฏิบัติในสังคม ศีลไม่ใช่สิ่งที่สูงส่งแท้ ๆ คือ ถ้าพูดทางศาสนาก็เป็นขั้นต้น มีศีลก็หมายถึงว่า สามารถที่จะมีชีวิตอยู่โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น แล้วก็ไม่เบียดเบียนตัวเอง จึงต้องขอร้องให้ทุกคนค้นคว้าในทางศาสนาของแต่ละคนอย่างสูง คือหมายความว่าในขั้นปรมัตถ์ด้วย ในขั้นศีลด้วย ในเวลาเดียวกันถ้าไม่ค้นคว้าหรือปฏิบัติในขั้นศีลในขั้นสังคม ใครจะสามารถค้นคว้าในทางขั้นสูง เพราะว่า ถ้าไม่มีความสงบ ไม่มีความเรียบร้อยในสังคมแล้ว ผู้ที่จะปฏิบัติกิจในขั้นสูงไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ นอกจากจะออกไปเป็นฤษีอยู่บนยอดภูเขา แต่ว่าการที่ขึ้นไปอยู่บนยอดภูเขานั้นก็อาจจะได้ประโยชน์แก่ตัวเองเท่านั้น ไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ เพราะไม่ได้ช่วยให้ส่วนรวมดีขึ้น เป็นการขึ้นภูเขาอยู่คนเดียว เราจะต้องร่วมกันขึ้นภูเขา ขึ้นถึงยอดด้วยกัน ทุกศาสนาถือว่า การที่ขึ้นถึงยอดด้วยกันนั้นเป็นบุญที่สูงสุด หมายความว่าเราจะช่วยซึ่งกันและกันให้บรรลุถึงความดีพร้อมกันนั้นเป็นบุญที่สูงสุด ทุกศาสนาถือเช่นนั้น แต่ระหว่างทางนั้นต้องระวังไม่ให้มีการขัดแย้ง เพราะว่าศาสนาต่างกันอาจมีแนวทางต่างกัน อย่าให้ความแตกต่างในแนวทางนี้มาทำให้เกิดเป็นอุปสรรค เพราะว่าอุปสรรคในการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างศาสนาว่าด้วยวิธีการนั้น บางทีก็พูดกันได้ว่าเป็นการดึงลงนรก แต่ละศาสนาก็สอนให้เมตตาต่อผู้อื่น ให้เคารพความคิดของคนอื่น ไม่ใช่บังคับ ไม่ใช่ข่มขู่

จึงพูดได้ว่าดีใจที่พบท่านทั้งหลายที่สนใจที่จะปฏิบัติ ที่จะค้นคว้าในศาสนาต่าง ๆ และก็ขอให้ทุกท่านได้ค้นคว้า ได้สนใจ และปฏิบัติอย่างดีที่สุด เพื่อความสงบของสังคม เพื่อความเข้าใจในทางที่ถูกของประชาชนทั่วไป ผู้ที่เยาว์ในความคิดก็ควร จะได้ รับ ความสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ที่คิดได้มากกว่า และผู้ที่พยายามหาความสุขอยู่แล้วก็ขออย่าหาความสุขอย่คนเดียว ให้แบ่งให้ผู้อื่นบ้าง หมายถึงชี้ทางบ้าง ไม่ได้หมายความว่า ถ้าชี้ทางแล้ว อีกฝ่ายไม่เข้าใจหรือคัดค้านเราต้องโกรธ เราจะต้องพยายามอธิบายด้วยเหตุผลที่แน่นแฟ้น คือด้วยความรู้ว่า เมื่อเกิดเหตุแล้วก็จะต้องเกิดผล แล้วก็ผลนั้นจะดีหรือไม่ดีก็แล้วแต่เหตุ ขอให้ท่านได้ปฏิบัติตามที่มีเจตนาที่ดีงามแล้วก็มีกำลัง ไม่ท้อถอยเพื่อรักษาความสามัคคี เพื่อรักษาความเป็นอยู่ของเราในประเทศไทย ซึ่งได้ประจักษ์แล้วว่าทุกคนมีสิทธิ์ที่จะคิด มีสิทธิ์ที่จะปฏิบัติ ขอเพียงอย่าให้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

ด้วยเจตนาดีของท่านและโดยกุศลเจตนาทุกอย่างที่ท่านทำและกิจปฏิบัติใจ ขอให้เป็นกำลังเป็นพรให้ทุกคนมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง สำเร็จในการงานที่ตนทำ โดยเฉพาะในเรื่องที่จะให้หลักธรรมะของแต่ละศาสนาที่ดีงามให้ชนะ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อที่จะให้ส่วนรวมคือ สังคมของคนไทยและประเทศไทยยั่งยืน มีความก้าวหน้า รุ่งเรือง ทั้งทางวัตถุ ทั้งทางจิตใจให้ได้ชื่อว่า ประเทศไทยนี้เป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่ เป็นที่มีชื่อเสียงว่าเป็นประเทศที่รักสงบ และในเวลาเดียวกันก็หวงแหน ความเรียบร้อย ความสงบนี้ให้ดำรงอยู่จนได้ เราต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย ขอขอบใจอีกครั้ง ที่ทุกคนมาให้พรในโอกาสวันเกิด ขอให้ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรือง

พระราชจริยานุวัตรดังกล่าวแต่ข้างต้นนี้ เป็นเพียงส่วนน้อยส่วนหนึ่งซึ่งนำขึ้นมากล่าว ดังหนึ่งกอบน้ำมาได้เพียงวักเดียวจากห้วงสมุทรอันไพศาล ดังนั้นจึงมิต้องสงสัยแต่ประการใดว่าการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จครองราชย์มาจนครบยี่สิบห้าปี และโดยที่ทางราชการจัดงานรัชดาภิเษกขึ้นในครั้งนี้ พสกนิกรมุสลิมสามล้านกว่าคนในเมืองไทยของพระองค์จะรู้สึกโสมนัสและปีติสักเพียงใด พสกนิกรมุสลิมไม่มีสิ่งใดที่จะทูนเกล้าฯ เพื่อประกาศให้เห็นถึงความจงรักภักดีอันสูงล้ำที่เรามีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากจะบำเพ็ญตนเป็นพสกนิกรที่ดีของพระองค์ ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมและประพฤติตนให้เป็น

ประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยยึดมั่นในพระองค์เป็นมิ่งขวัญ แห่งชีวิต ของเราตราบจนวาระสุดท้าย

ในวโรกาส อันเป็น อภิลักขิต สมัยอัน เป็นมิ่งมงคลของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นจุดรวมแห่งความสามัคคีกลมเกลียวและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของประชาชนทั้งชาติ พสกนิกรมุสลิมจึงขอน้อมรำลึกถวายพระพรแทบเบื้องพระยุคลบาท ขอต่ออัลเลาะห์เจ้าได้โปรดช่วยคุ้มอภิบาลรักษาพระองค์พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์ ให้ทรงพระเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยทุกประการ และเสด็จดำรงอยู่ในสิริราชสมบัติยั่งยืนนาน เพื่อเป็นที่เคารพเป็นมิ่งขวัญและยังความร่มเย็นแก่ปวงชนชาวไทยทั้งชาติสืบไป

หอสมุดแห่งชาติ
NATIONAL LIBRARY
หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

ผู้ให้ความร่วมมือในการจัดพิมพ์
หนังสือรัชดาภิเษกอนุสรณ์
ทูนเกล้า ฯ ถวายเนื่องในโอกาสรัชดาภิเษก ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔

ทุนในการจัดพิมพ์

ส่วนหนึ่งจากการจัดงานฉลอง ๑๔ ศตวรรษแห่ง อัล—กุรอาน
สำนักอภิธรรมอันยุมันอิสลาม

ภาพ

นายสุรินทร์ เหมนุกูล

การจัดทำ

นายประโยชน์ ค้าสุวรรณ

บทประพันธ์

นายเทวัญ หมัดมณีเลิศ

เอกสารอ้างอิง

สำนักจุฬาราชมนตรี

พิมพ์ที่ ร.พ. อักษรสมัย ถ. ราชบพิธ โทร. 224141
นายอิทธิพล ธนสัมพันธ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2514

พิมพ์ที่ ร.พ. อักษรสมัย ถ. ราชบพิธ โทร. 224141
นายอิทธิพล ธนสัมพันธ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2514